

VOORZITTER : de heer J. Pede

— *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*

— *De vergadering wordt geopend om 10 uur.*

De Voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

C. Marchand, D. Vervaeke ; gezondheidsredenen.

N. Maes, H. Van Dienderen, H. Van Wambeke ; buitenslands.

P. Berben, F. Bosmans, H. Coveliers, O. Lefebvre, A.M. Neyts-Uytbroeck, J. Sauwens, J. Verheyden ; ambtsverplichtingen.

REGERINGSVERKLARING VAN DE VLAAMSE EXECUTIEVE

Debat

De Voorzitter : Aan de orde is het debat over de Regeringsverklaring van de Vlaamse Executieve.

De heer Van Elewyck heeft het woord.

De heer J. Van Elewyck (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, vooreerst wens ik vast te stellen dat de politieke belangstelling voor het debat inzake deze Regeringsverklaring bij vele fracties enorm groot is.

De Voorzitter : Mijnheer Van Elewyck, u hebt de eer om dit debat te starten.

De heer J. Van Elewyck : Inderdaad, mijnheer de Voorzitter. Wij eisen trouwens als eerst oppositiepartij deze eer op.

Mijnheer de Voorzitter, gisteravond heb ik rustig de gebeurtenissen van de jongste dagen en weken nog eens op een rijtje gezet. Wie dit doet en de feiten vergelijkt met enerzijds het Regeringsakkoord van de Vlaamse Executieve en anderzijds met de Regeringsverklaring, uitgesproken door de heer Geens, moet vaststellen dat de Voorzitter van de Executieve en zijn vazallen in een ander land leven dan gewone stervelingen. Inderdaad, de heer Geens stelde — en ik citeer uit zijn grote finale — : „Wij zijn de drijvende kracht van dit land”. Met „wij” bedoelde hij — zo vermoed ik — de CVP en de PVV samen.

Minister G. Geens : Dit is blijkbaar een misverstand ; het zijn de Vlamingen.

De heer J. Van Elewyck : Mijnheer de Voorzitter van de Executieve, indien u het wenst zal ik de tekst citeren. U zegde eerst „de Vlaamse Raad” ; dan zegde u „de Vlaamse Regering” — „de drijvende kracht”.

Men kan zich in het noodweer dat ons de jongste dagen teistert nauwelijks een ongelukkiger beeld voorstellen. „Wegdrijven” ware dichter bij de waarheid.

Maar goed, hij zegde : „Drijvende kracht”. Hij voegde eraan toe dat de grote hoop en het vertrouwen in zijn Vlaamse Regering door de bevolking werd bevestigd. De feiten tonen aan dat die verklaring onjuist is. Inderdaad, in 1981 haalde CVP en PVV samen nog 53,1 procent van de Vlaamse stemmen, in 1985 nog 51,9 procent. Bij de jongste verkiezingen van 13 december 1987 stemden minder dan de helft van de kiezers voor de partijen die hier hun wil en wet aan alle anderen willen opleggen.

Ook het totstandkomen van het Regeerakkoord dat ons werd meegedeeld, blijft vragen oproepen. Nauwelijks twee weken geleden verklaarde de heer Swaelen, Voorzitter van de CVP, te Roeselare in een aan de media doorgespeelde verklaring : „De Vlaamse Executieve zal op 2 februari niet klaar zijn.” Hij zal toen wel niet alleen de 24 uur bedoeld hebben die de CVP nodig had om haar standenstructuur in het gelid te krijgen, maar ongetwijfeld ook andere problemen.

Plots was alles rond. In naam van een zogenaamde federale logica werd voor Vlaanderen een centrumrechtse coalitie op de been geholpen. De nationale Regering zou dan centrum-links mogen zijn, als het niet anders kan.

Dames en heren, mijn fardes staan bol van de verslagen van de vergade-

Van Elewycck

ringen van de jongste twee jaar. Telkens opnieuw hebben leden van de Executieve en woordvoerders van de meerderheid ons ervan willen overtuigen dat het politieke parallelisme tussen nationale en regionale Regeringen alleen maar een zegen is, en feitelijk onontbeerlijk. Minister Geens heeft er het Sint-Catharina-akkoord uit geput, een zoveelste onvoltooide symfonie. De heer Denys heeft het parallelisme van de meerderheden keer op keer bepleit.

De **heer A. Denys** : Ik zal later enkele van uw uitspraken citeren !

De **heer J. Van Elewycck** : Nu hij de SP echt overtuigd heeft, wil hij echter precies het omgekeerd. Dat is vreemd, of niet soms ?

Dit is nog steeds geen federale staat. Dit is nog geen Vlaanderen dat gelijkberechtigd naast een nationale autoriteit staat. De Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest, leven nog in hoofdzaak van dotaties die door de nationale Regering worden doorgeschoven. Dit is de waarheid.

Eigen inkomsten zijn er nauwelijks. Als die er dan al zijn, dan laat men na tijdig een financieringsdecreet voor te leggen zodat de afvalbaronnen de eerste maanden van 1988 alle vuiligheid kunnen storten, zelfs zonder enige heffing of retributie te moeten betalen.

Jullie willen in Vlaanderen beter afgelijnde en meer bevoegdheden ; wij ook, maar wij zijn niet zo naïef dat wij ertoe te bewegen zouden zijn onze medewerking te verlenen bij het overdragen van bevoegdheden en middelen aan instanties die onze aangeboden medewerking weigeren en die van onze programmatorische inbreng niet willen weten. De SP is wel bereid eerbare compromissen te sluiten ; ze is niet bereid te kapituleren. Om al deze redenen blijft de SP bevestigen dat de Vlaamse socialisten op alle vlakken als volwaardige partners willen worden beschouwd.

CVP en PVV hebben gemeend deze logische, gerechtvaardigde eis naast zich te kunnen neerleggen. Voorals-

nog. Dus werd vorige week de Vlaamse Executieve gevormd.

Als wij de pers mogen geloven, heeft de CVP nu ook al de plaats van de Koning ingenomen. Hoe anders moeten wij de verklaring interpreteren dat als de nationale Regering zal worden gevormd, de heer Jos Dupré naar een nationaal kabinet zal overgaan — ik neem aan dat hij het gewoon wordt overal enkele maanden te zitten en aan de dossiers te nippen — en dat mevrouw Demeester zijn zetel in de Executieve zal toegewezen krijgen. Of de heer Dupré echt nationaal Minister zal worden, zal ten slotte — zo wil het de Grondwet — het Staatshoofd beslissen, tenzij de CVP van oordeel zou zijn dat deze partij nu ook nog ten volle het Staatshoofd is. Hoe minder stemmen, hoe meer macht als het ware.

Wij stellen vast dat er ondertussen geen enkele vrouw van deze Executieve deel uitmaakt, wat een aanfluiting is van de emancipatie en van het emancipatiebeleid waar CVP en PVV verklaarden achter te staan.

De **heer W. Seeuws** : Ze staan er achter, maar zijn ze er ook voor ?

De **heer J. Van Elewycck** : Voor de CVP- en PVV-fracties is dit allemaal niet zo erg blijkbaar. De PW-leden van de Executieve vinden het blijkbaar nog altijd niet de moeite waard om aanwezig te zijn bij de bespreking van de beleidsverklaring. Ook dit is tekenend voor het respect van deze nieuwe Executieve voor de Raad, respect dat de heer Geens nochtans gisteren in zijn Regeringsverklaring heeft benadrukt.

Na de eedaflegging van de Executieve in de Vlaamse Raad volgde de verkiezing van de Voorzitter, de bekrachtiging van deze verkiezing en de eedaflegging van de heer Geens in handen van de Koning.

In de huidige stand van de staatshervorming werd hier een politieke fout gemaakt waarvoor wij nochtans hadden gewaarschuwd. Ik verwijs naar het arrest van de Raad van State in de zaak-Van Overstraeten. In de overwegingen van dit arrest wordt duidelijk gesteld dat de bekrachtiging

door de Koning van de keuze van de Voorzitter van de Vlaamse Executieve een politieke verantwoordelijkheid impliceert die de Eerste Minister aan het Parlement verschuldigd is.

Minister **G. Geens** : Die vraag moet u aan het Parlement stellen, niet aan de Vlaamse Raad.

De **heer J. Van Elewycck** : Vermits de nationale Regering ontslagnemend is, kan de Eerste Minister deze politieke verantwoordelijkheid niet dragen. Wee dus deze Executieve mocht ooit een burger, die zich benadeeld acht, beroep aantekenen bij de Raad van State tegen haar beslissingen.

Het eerste besluit van de Executieve na de verkiezing van haar Voorzitter is logischerwijze de bepaling van de bevoegdheid van haar leden. Het document werd met enige spanning tegemoet gezien. Inderdaad, wat had immers ene heer Beysen, toen fractievoorzitter voor zijn partij in de Kamer, onderwijsspecialist voor de PVV, minder dan tien weken geleden in een interview verklaard ? Ik citeer zeer beknopt : „Rond onderwijs alleen al, voorspel ik dat, bij de vorming, maanden zal gebakkeleid worden. Ik weet waarover ik spreek”. Tweede citaat : „Ik kan mij nauwelijks voorstellen dat, als wij na 13 december mee participeren in het beleid, wij op geen enkel terrein — en ik druk mij voorzichtig uit — geen onderwijsbevoegdheid zouden hebben. Dat is volgens mij de evidentie zelf”.

„Een breekpunt ?” luidt de vraag in het interview. „Zeker en vast”, was het antwoord van de heer Beysen, geen tien weken geleden.

Wat blijkt nu uit het bevoegdheidsbesluit ? Niet alleen blijft onderwijs bij de CVP, maar ook vorming, tot dusver een PVV-aangelegenheid, wordt nu eveneens aan de CVP toevertrouwd.

Een breekpunt ? Het werd een bord linzensoep. Of is onderwijs door de CVP nu helemaal opgeofferd voor het mediabeleid ? Dat is de waarheid.

Van Elewycck

Mijnheer de Voorzitter, het is niet moeilijk het Rcgcrakkoord en de Regeringsverklaring uiteen te rafelen, alle zwakke plekken aan te wijzen en vragen te stellen naar de bedoelingen achter vele volzinnen. Ik zal die vragen hier vandaag niet stellen : ten eerste, omdat ik nu nog altijd wacht op in december 1985 door de heer Geens aangekondigde schriftelijke antwoorden ; ten tweede, omdat volgens de Executieve, over enkele tijd toch, haar begroting zal worden behandeld ; ten derde, omdat wij in dit investituurdebat niet alle onderwerpen willen behandelen, hoe belangrijk wij die ook vinden.

Zo zal leefmilieu nu niet uitgebreid worden besproken, hoe fundamenteel belangrijk wij die materie en die problematiek ook vinden. Hetzelfde geldt voor onderwijs, toerisme, sport, ruimtelijke ordening en zo veel andere domeinen meer ; zelfs niet het mediabeleid, waarvoor ik vandaag wel een interpellatie aankondig over de uitvoering van het kabeldecreet als deze Executieve ten minste het vertrouwen mocht krijgen en behouden.

Drie punten wil ik hier echter kort nog even behandelen. Het eerste gaat niet over wat ons scheidt, maar wat ons verenigt.

De Vlaamse socialisten zijn, zoals naar ik hoop alle fracties in deze Raad, ten zeerste gehecht aan de onaanstastbaarheid van de taalgrens, aan de integriteit van onze taalgemeenschap, aan de rechtszekerheid en aan de bescherming van de Vlamingen in alle gebieden met een bijzonder taalstatuut. Onze standpunten ter zake zijn en blijven ongewijzigd. Ook dat moet hier worden gezegd.

Tweede punt : de dramatische ontwikkeling in de sector sociale huisvesting. De vorige Executieve heeft de sociale huisvesting als het ware gesloopt. De verticale val van de ter beschikking gestelde middelen, de tergende aarzelingen bij de regionalisering van deze sector hebben tot gevolg dat nu, in Vlaanderen, vele duizenden op zoek zijn naar een degelij-

kc betaalbare woning. Die zelfde politiek heeft geleid tot verkrotting en Iccgstand in oude stedelijke centra. Onder Geens II werd de sociale huisvesting gesloopt. Wat ik nu lees, betekent dat de resten onder Geens III zullen worden verkocht.

Derde en laatste punt ; het personeelsbeleid. Wie hoort dat men „het objectiverend personeelsbeleid wil voortzetten”, zoals dat in de Regeringsverklaring staat, moet wenen of lachen. Nog nooit zijn er zoveel politieke benoemingen gebeurd als onder Geens II. Nog nooit is er, soms in volledige sectoren, zo gediscrimineerd. Over de samenstelling van de ministeriële kabinetten wil ik nu iets zeggen. Uit het meest recente overzicht van de samenstelling van de kabinetten van de Vlaamse Executieve, mij op 4 februari jongstleden overgemaakt door de diensten van het Rekenhof, blijkt dat de kabinetten van Geens II samen 539 personeelsleden telden. Een gemiddelde van praktisch 60 personeelsleden per Vlaamse Minister, met een piek bij de heer **Geens** gaande tot maar liefst 92 personeelsleden.

De heer L. Van Velthoven : Is dat het verschil tussen theorie en praktijk ?

De heer J. Van Elewycck : Inderdaad, dat is het verschil tussen theorie en praktijk. Elk lid van de Executieve beschikt over bijna anderhalf keer zoveel personeelsleden als deze Vlaamse Raad voor het geheel van zijn wetgevend werk. Zulks betekent ook dat een belangrijk gedeelte van het personeel van de Vlaamse Administratie behoort en behoorde tot de ministeriële hofhouding. En toch durft deze Executieve het aan bij alle sociale diensten de uitgaven tot de laatste frank te bekniptelen. Dat is gewoon onwaardig.

Mijnheer Geens, uw Vlaanderen is een Vlaanderen van de twee snelheden. Uw Vlaanderen omvat een kleine groep die van de crisis leeft en die het steeds beter heeft. Een groep die meekan met de technologische revolutie. Maar daarnaast is er een steeds grotere groep mensen die moet afhaken, die het steeds moeilijker krijgt. Deze groep wil niet leven van aal-

moezen, noch **het voorwerp worden van** liefdadigheid. Deze helaas steeds aangroeiende groep heeft rechten : recht op solidariteit, recht op arbeid, recht op een menswaardig inkomen, recht op een bestaan met toekomst, zonder glitter en zonder holle leuzen.

Wij geloven dat het Vlaanderen van morgen in dit Europa slechts echt een kans zal krijgen als beide groepen samen tot ontplooiing komen, als ze samen kunnen vooruitgaan. Die basis vinden wij niet in uw Regeringsverklaring, mijnheer Geens. Daarom wijzen wij de inhoud van dit Regeerakkoord af. Daarom en om de andere redenen hier ontwikkeld, blijven wij deze formule bekampen. (**Applaus bij de SP**)

De Voorzitter : De heer Verhaegen heeft het woord.

De heer G. Verhaegen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Executieve, heren Ministers, geachte collega's, ten aanzien van het tot stand gekomen Regeerakkoord wil ik vooral de nadruk leggen op oplossingen en suggesties teneinde tegemoet te komen aan de uitdagingen waarvoor de Vlaamse Gemeenschap is geplaatst : ten eerste de uitdagingen op economisch vlak en strijd voor meer werkgelegenheid ; ten tweede de eenmaking van de Europese markt in 1992 zowel op demografisch als op sociaal vlak ; ten derde de bevoorring van de kwaliteit van het leefmilieu en van onze cultuur. Bovendien wens ik enkele suggesties te formuleren in verband met de Staatshervorming.

Vooreerst wil ik zeggen — en ik vind het belangrijk ook ten opzichte van de werking van deze Vlaamse Raad — dat ik dit Regeerakkoord helemaal niet als een soort bijbel beschouw ; inderdaad, reeds bij vele regeringsverklaringen hebben wij vastgesteld dat het om zeer in detail uitgewerkte documenten ging. Dit houdt het gevaar in dat wanneer in het Parlement of in de Vlaamse Raad suggesties of voorstellen van decreet worden geformuleerd, men dikwijls op het antwoord stuit dat dit punt niet in het Regeerakkoord is opgeno-

Verhaegen

men en bijgevolg daarover niet kan worden gediscussieerd.

Het huidige Regeerakkoord duidt de grote lijnen aan van een overeenkomst tussen twee partijen teneinde tegemoet te komen aan bepaalde uitdagingen maar op een wijze dat er voor de Vlaamse Raad voldoende ruimte overblijft om suggesties te formuleren.

Dit basisakkoord gaat uit van een sterk dynamisch beleid waarvoor onze fractie ongetwijfeld het vertrouwen wenst te geven aan de Executieve, maar waarin wel voldoende ruimte wordt gelaten aan het parlementair initiatief.

Een eerste aandachtspunt is het volgende. Waar staan wij momenteel op het economisch vlak in deze Vlaamse Gemeenschap? Het meest in het oog springend feit is de strijd voor meer werk. Wij zouden echter afbreuk doen aan de objectiviteit indien wij niet durven erkennen dat vooral in Vlaanderen de resultaten van de laatste jaren merkwaardig zijn. In 1986 steeg de bezoldigde werkgelegenheid in Vlaanderen met 4,5 procent, het is te zeggen met meer dan 66.000 arbeidsplaatsen, in vergelijking met 1983. In vergelijking met januari 1984, waar het totale werkloosheidsvolume zijn hoogtepunt bereikte, is het aantal werklozen — oudere werklozen inbegrepen — gedaald met 45.600 eenheden of met 15 procent. In januari 1988 is de werkloosheid in Vlaanderen met 20.000 eenheden verminderd ten opzichte van januari 1987. Een bijzonder verheugend feit is de sterke daling van de jeugdwerkloosheid met 40 procent in 4 jaar tijd.

Ik wil hieraan onmiddellijk toevoegen dat, ondanks deze gunstige resultaten, het grote probleem van vooral langdurige werkloosheid een zeer nijpend maar ook uitdagend maatschappelijk probleem blijft. Werk is immers een zaak van menselijke waardigheid; het is niet alleen een economisch begrip. Zonder werk gaat bovendien heel wat talent en welvaart verloren.

Een tweede aandachtspunt betreft de

grote uitdaging van de eenmaking van de Europese markt in 1992. Wij kunnen inderdaad vaststellen hoe het momenteel al rommelt in de economische ondernemingswereld, niet alleen op Europees vlak maar ook op wereldvlak.

Vanuit de Vlaamse Gemeenschap zullen wij onze inspanningen nog meer dan in het verleden moeten richten op onze bedrijven en hen economisch weerbaar maken. Bovendien — en dit is minstens zo belangrijk — moet onze aandacht en prioriteit gaan naar de vorming van mensen in het bedrijfsleven.

Wat staat er nu in het Regeerakkoord ten opzichte van deze uitdagingen met name de werkloosheid en 1992 en het economische en het vormingswerk? Er is de verhoging van de concurrentiekracht en de bijzondere aandacht voor het wetenschappelijk onderzoek. Wat ik echter bijzonder verheugend vind is dat men niet alleen spreekt van spijstechnologieën maar dat men in het Regeerakkoord zeer duidelijk heeft onderstreept dat ook de traditionele sectoren een bijzondere aandacht zouden krijgen. Wij vergeten veel te vlug hoe in Vlaanderen klassieke, traditionele oude sectoren eigenlijk voor het overgrote deel van de werkgelegenheid zorgen. Wij mogen deze niet verwaarlozen. Nieuwe productieprocessen en nieuwe technologieën moeten worden ingevoerd. Wij moeten hiervoor voortdurend aandacht hebben.

Bij de internationale dimensie komt de vraag of wij van Vlaanderen een internationaal dienstencentrum kunnen maken?

Mag ik, geachte collega's, toch een bijzondere aandacht vragen voor de KMO's? Meer dan 55 procent van de nieuwe arbeidsplaatsen worden gecreëerd in bedrijven die geen vijftig werknemers hebben. Het is dan ook verheugend dat de Executieve, zelfs bij de verdeling van de functies in deze Executieve een bijzondere nadruk heeft gelegd op deze KMO's en meer in het bijzonder op het stimuleren van de technologie. Er moet vooral getracht worden de drempelvrees in de kleinere bedrijven weg te

nemen om ook daar de meest moderne technieken te gaan toepassen ook inzake management en productieproces.

Ik ben het er mee eens wanneer men zegt dat men de arbeidsplaatspremies een andere dimensie zal geven. Ik wens er echter op te wijzen dat wat daar zal worden gereserveerd bij voorrang zou gaan naar de KMO's om nieuwe mogelijkheden in de KMO's tot stand te laten komen. Dit is een belangrijk punt uit deze Regeringsovereenkomst dat ik in naam van mijn fractie wens te onderstrepen. Het stimuleren van de investeringen vindt men altijd terug, zoals ook het reconversiebeleid, dat is niet nieuw. Wel nieuw in dit akkoord is het opstellen van een vierjarenprogramma voor de langdurige werklozen. Op heden bestaan er daarvoor geen concrete en in detail uitgewerkte programma's. Het is echter een uitdaging voor deze Executieve om dit tot stand te kunnen brengen. Dit is duidelijk een belangrijke nieuwe lijn in deze Executieve.

Ik heb daarnet gezegd dat wij de economische weerbaarheid van onze bedrijven moeten versterken en dat wij de mensen die achter deze weerbaarheid staan meer kans moeten geven tot vorming. Een gebrek aan een aangepaste opleiding is niet alleen een factor van werkloosheid maar ook een knelpunt naar meer economische groei. Openstaande werkaanbiedingen kunnen vaak niet worden opgevuld. Het is toch dramatisch dat, telkens wanneer men met bedrijfsleiders van vooral kleine en middelgrote ondernemingen spreekt, dezelfde klacht naar voren komt. Voor hen is het zinloos over - werkloosheid te spreken want wanneer zij bekwame mensen willen vinden zij ze niet. Het is dus duidelijk dat deze Vlaamse Executieve, zeker in Vlaanderen waar het overgrote gedeelte uit kleine en middelgrote bedrijven bestaat, deze uitdaging moet kunnen beantwoorden. Werknemers en werkgevers moeten samengebracht worden. Er moet nagegaan worden hoe men, zelfs in eigen bedrijven, tot nieuwe scholingsprocédés kan komen waardoor deze vraag naar meer gekwalificeerd personeel kan worden inge-

Verhaegen

vuld. Dit is niet alleen een economische kwestie maar een essentieel vormingselement. **Ei-** moet **nagedacht worden** aan een verdere uitbouw van de beroepsopleidingen en dit in diverse sectoren met name de landbouw, de RVA enzovoort. Er is ook de flexibiliteit. Laten wij toch niet denken dat men altijd eerst de structuren moet hebben vooraleer men iets kan beginnen. Wij gaan kapot aan structuren en bieden geen mogelijkheid meer tot nieuwe individuele initiatieven. U vindt dat terug op alle vlakken van het Regeerakkoord, zowel cultureel, economisch als sociaal. Wij willen pleiten voor meer coördinatie ten einde overlappings of versnippering te vermijden. De Minister belast met deze belangrijke opdracht wil ik erop wijzen dat dit essentieel is in het akkoord en onze fractie zal steeds met grote aandacht alle nieuwe initiatieven verdedigen.

Het demografisch aspect : ik ben zeker geen laudator temporis acti — nieuwe mogelijkheden — maar er kan niet worden ontkend dat er een sterke inkrimping en veroudering van onze bevolking plaatsheeft. Dat is een vaststaand feit.

Een kritiek die wij op dit Regeerakkoord kunnen maken is dat slechts met één zin wordt gesproken over gezinsbeleid. Dit korte zinnetje zou in feite helemaal vooraan moeten staan omdat een gezinsbeleid nu eenmaal niet fractioneel kan worden gezien. Het is geen kwestie die één Minister aanbelangt. Gezinsbeleid is een factor die moet ingekapseld zitten in elk onderdeel van het beleid, onder meer door het gezinsvriendelijker maken en het openstellen ook voor grotere gezinnen van de economische, sociale en culturele mogelijkheden die de maatschappij nu biedt. Onze fractie verwacht van elke Minister dat hij deze gezinsdimensie prioritair zou stellen in zijn beleid, dat er een gunstig klimaat zou worden geschapen. Dit is essentieel niet alleen voor mijn partij. Ik meen dat geen enkele fractie in de Vlaamse Raad een andere mening over dit thema heeft. Wij weten allen dat gezinnen het fundament vormen van de

samenleving moet dat — welke ideologie men ook aankleedt — het vooral in het gezin is dat men belangrijke **levenswaarden wens**t door te geven. Vandaar dat wij dit punt uit de Regeringsverklaring als essentieel beschouwen.

Bejaardenzorg : op dat vlak heeft mevrouw Steyaert reuze werk **ge-**daan. Wij wensen dat haar beleid door haar opvolgers wordt voortgezet.

In het belangrijke hoofdstuk van de welzijnszorg wens ik twee aandachtspunten te onderstrepen. Ik zal daar echter niet in detail op ingaan vermits u het Regeerakkoord allen heeft gelezen.

Het eerste aandachtspunt, de armoedebestrijding, wordt uitdrukkelijk opgenomen in deze verklaring. Ik heb daarstrakt aandachtig geluisterd naar het betoog van collega Van Elewyck en deel zijn zorgen. Om deze reden vonden wij het een echte vernieuwing om samen te zoeken naar oplossingen voor het groeiend aantal kanslozen, die buiten onze gestructureerde welzijnszorg vallen. Ik denk hier aan een preventief beleid inzake drugs, alcohol, geweld. Dit zijn nieuwe factoren waaraan wij veel aandacht moeten besteden.

Het tweede aandachtspunt : de psychiatrische ziekenhuizen. Misschien zal u dat als een „fait divers” afdoen maar dit is geenszins het geval. Wanneer u ziet in welke voorwaarden veel van die mensen **hunn** verder leven of een gedeelte ervan moeten doormaken vind ik het essentieel dat deze Executieve als één van haar prioriteiten zou stellen een voorrang te verlenen, ook financieel, aan de verzorging van zieken in die psychiatrische ziekenhuizen.

Over de bevordering van het leefmilieu zullen andere collega's uitweiden. Ik wil alleen beklemtonen dat dit ook onze zorg wegdraagt. In onze tekst hebben wij vooral de nadruk gelegd op een maximaal behoud van open ruimten, een betere bescherming van ecologisch belangrijke landschappelijke eenheden, verkeersveiligheid, ruimtelijke ordening, stads- en

dorpskernvernieuwing, bescherming van het natuurlijk patrimonium.

De kwaliteit van onze cultuur. Ik heb daarstraks gezegd dat wij niet altijd over structuren moeten denken of spreken, maar dat meer de persoon **aan bod moet kunnen komen. I k** blijf dit **met** kracht verdedigen.

Het huidige Regeerakkoord heeft een aantal basiselementen naar voren gebracht die wij als essentieel beschouwen voor een cultuurbelied. Het uitgangspunt hierbij is dat de kwaliteit van onze samenleving — en daar gaat het toch om — in belangrijke mate mee wordt bepaald door de wijze waarop zij door een krachtig cultuurbeleid vaardigheden, mogelijkheden, bewustwording en vooral de creativiteit van de mensen zal weten te valoriseren en te stimuleren. Daarom moet een dergelijk cultuurbeleid — ik herhaal het, want het is politiek belangrijk — als uitgangspunt hebben het bevorderen van de participatie van het individu aan het cultuurgebied. Ik vestig er de aandacht op dat wij dit cultuurgebied beschouwen in een ruime zin. Wij willen geen belangrijke culturele manifestaties te niet doen. Immers, het gaat om voor Vlaanderen belangrijke gebeurtenissen die de jongste jaren op het culturele vlak werden gerealiseerd en waardoor een groot prestige werd verworven. Het is zeker niet de bedoeling van één van de twee partners die het Regeerakkoord hebben ondertekend. Het akkoord wil zelfs verder gaan dan het scheppen of bevorderen van cultuur alleen ; het beleven van de vrije tijd, de wooncultuur, sport, maatschappelijke beleving, het moet allemaal onze aandacht krijgen.

2. Het scheppen van kansen tot persoonlijkheidsontplooiing en persoonlijkheidsvorming.

3. Het stimuleren van de culturele produktie, cultuurbeoefening en verspreiding.

Er is dus geen tegenstelling tussen kunst en vorming, ze zijn complementair, ze moeten elkaar steunen om te komen tot een krachtig, evenwichtig cultuurbeleid. Het is dus zeker niet juist te beweren dat sociaal-

Verhaegen

culturele organisaties of belangrijke private organisaties geen kansen meer zouden krijgen. Wij wensen ze zeker te behouden als waardevolle tussenpersonen, als hulpmiddelen, om het individu te helpen te participeren in het cultuurgebeuren.

Ik vind het cultuurakkoord een goed werkdocument. Het is evenwichtig, levert nieuwe ideeën en bovendien is het een verbintenis vanwege de Executieve voor het tot stand brengen van heel wat nieuwe zaken die zullen worden gecreëerd. Waarom? Wij hebben verschillende klachten gehoord op het financiële vlak. Wij hebben in de Commissie voor de Financiën, samen met de Minister van Cultuur en met het Rekenhof, de situatie onderzocht. Wij hebben nagegaan waarom er zoveel administratieve formaliteiten dienen te worden ingevuld, hoe het komt dat bepaalde kaskredieten worden gebruikt niet om subsidies te geven, maar om achterstallige bepalingen te vereffenen. Wij hebben in het Regeerakkoord hieraan tegemoet willen komen door een reeks nieuwe mogelijkheden te scheppen. Wij willen nieuwe manieren van financiering uitproberen en nagaan of wij aldus niet sneller, efficiënter en meer fundamenteel kunnen bijdragen tot de subsidiëring van de cultuur.

Ik wil hieraan nog toevoegen dat wij in de hoofdstukken Welzijn en Cultuur niet fragmentair hebben bepaald dat er enkele decreten zullen komen om 10, 50 of 100 nieuwe werkplaatsen te creëren. Neen, wij hebben duidelijk gezegd dat cultuur — naast een maatschappelijke functie — een integrerend deel is van het tewerkstellingsbeleid en van de economie in haar geheel. Het is geen aanhangsel, geen stiefkind. Bijgevolg wensen wij dat, wanneer het over tewerkstellingsbeleid gaat, ook de welzijnssector en de cultuur als volwaardig worden beschouwd. Om die reden hebben wij gezegd dat deze beide sectoren moeten participeren in het algemeen concept van de tewerkstelling. Ik herhaal dat cultuur voor ons een belangrijk en waardevol element is.

Ik wens aan dit betoog nog een paar

persoonlijke elementen toe te voegen. Degenen die mijn uiteenzetting volgen weten waarom ik deze verklaring zo uitdrukkelijk naar voren wens te brengen. Zoals gewoonlijk heb ik gisteravond bij wijze van oefening naar de Franstalige televisie gekeken. Het is inderdaad zo, mijnheer Dierickx, dat men bij het vergelijken van de Nederlandstalige en de Franstalige zenders de indruk krijgt in twee totaal verschillende werelden te leven, met een andere cultuur en met andere politieke prioriteiten. Wij hebben doelbewust de keuze gemaakt ons te beperken tot de praktische punten uit de Regeringsverklaring — ik neem aan dat sommige collega's het met deze keuze niet eens zijn en ik begrijp dit zeer goed. Daarom wens ik te beklemtonen dat wij ons op dit ogenblik bewust moeten zijn van nieuwe mogelijkheden. Ik ontken niet dat ook ik reeds mijn ontgoocheling heb uitgesproken over het feit dat wij niet vooruitgaan. Deze hele federaliseringsgedachte zou stieriel blijven indien ter zake geen nieuwe kansen worden gecreëerd. Dat is niets nieuws.

Wij moeten onze aandacht toespitsen op de drie volgende bedenkingen.

Ten eerste, wat is nog niet gerealiseerd en wat kan nu in het Overlegcomité nog worden gerealiseerd zonder dat er een nieuwe grondwetsherziening komt? De uittredende Executieve heeft een lijst opgesteld van wat reeds maanden gevraagd is en onopgelost bleef.

Ten tweede, wat kunnen wij bij gewone wet, zonder grondwetsherziening regelen?

Ten derde, op welke wijze kunnen wij, ook in deze Vlaamse Raad, een overleg tussen de Vlaamse partijen tot stand brengen ten einde betreffende een aantal essentiële punten tot een confrontatie te komen — misschien mag ik het woord „confrontatie” hier niet gebruiken, maar het is een realiteit — met onze collega's van Kamer en Senaat. Dit is een belangrijke uitdaging. Wij krijgen nu de kans om meer evenwicht te brengen in het vastgelopen stelsel van de grondwetsherziening van 1980, — die

een aanvangsfase was — om ze grondiger te maken en te verfijnen.

Zonder in detail te treden wens ik een aantal aandachtspunten van mijn fractie op te sommen.

Wij zijn voorstander van een doorgedreven federalisering die tevens de onschendbaarheid en de veiligheid van de taalggebieden inhoudt.

Wij zijn voorstander van een federalisering van heel het onderwijsstelsel waarin de vrije schoolkeuze en het bestaan van gelijke kansen grondwettelijk worden gewaarborgd.

Het wetenschappelijk onderzoek dient volgens ons in zijn totaliteit gecommunautariseerd te worden, zodat wij meer kansen en ruimte krijgen om een eigen economisch beleid te voeren.

Wij wensen de werkzaamheden van de Werkgroep Brussel verder te zetten. Deze Commissie heeft gedurende de afgelopen periode nuttig werd verricht en wij wensen ze bijgevolg opnieuw geïnstalleerd te zien, zodat de resultaten ervan worden gevalor-

De formulering van het Regeerakkoord, met als basisoptie een sterk dynamisch beleid, laat, in de appreciatie van CVP-fractievoorzitter G. Verhaegen, voldoende parlementaire initiatiefruimte vrij

Verhaegen

geerd W i j wensen geen autonoom Vlaanderen. waar alles in Brussel gebeurt. De Vlaamse Raad heeft haar keuze gedaan, wat de hoofdplaats betreft. Wij komen daar niet op terug. Wij wensen ook dat er een grote decentralisatie komt in het autonome Vlaanderen.

We hebben de afgelopen twee, drie jaar voldoende ervaren: hoe moeilijk het is om elk beleidsniveau eigen financiële verantwoordelijkheid te geven. Eigen fiscale verantwoordelijkheid van de deelstaten is er nodig om samen met de centrale Regering tot een evenwichtige spreiding te komen van wat elk nodig heeft.

Wat de hervorming van de parlementaire instellingen betreft — een zeer delicaat probleem — wensen wij een einde te maken aan het dubbel mandaat. Dit houdt ook consequenties in voor Kamer en Senaat. De Vlaamse Raad moet rechtstreeks kunnen worden verkozen door de Vlaamse bevolking.

Mijnheer de Voorzitter, om binnen de mij toegewezen tijd te blijven zal ik nu mijn uiteenzetting besluiten met twee wensen gericht tot de Executieve. In het begin van mijn betoog heb ik gesteld dat het Vlaams Parlement maar optimaal kan worden gevaloriseerd als elk lid ervan voldoende aan bod kan komen, zowel inzake het amendementsrecht, als inzake het formuleren van voorstellen. Wij staan ook op ons controle- en inspraakrecht. Wij wensen de strikte eerbiediging van de rechten van de leden van de Raad door alle leden van de Executieve.

Nog enkele opmerkingen over de creativiteit.

In Vlaanderen hebben wij nodig — dat is mijn vaste overtuiging — nieuwe creativiteit, nieuwe ideeën en meer ruimte. Vastgeroeste structuren kunnen wij best missen. Er is ruimte nodig zowel in de cultuursector als voor het wetenschappelijk onderzoek.

Mijnheer de Voorzitter, ik hoop van ganser harte dat door middel van

open en grondige gesprekken wij in de Vlaamse Raad deze verzuchtingen kunnen verwezenlijken. (Applaus) bij **de meerderheid**

De Voorzitter : De heer De Beul heeft het woord.

De heer A. De Beul : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, de algemene politieke benadering van het Regeerakkoord zal collega Schiltz u in het begin van de namiddagvergadering brengen. Inmiddels, wens ik enkele korte beschouwingen te wijden aan de punten 5 en 6 van het Regeerakkoord, met name de hoofdstukken Cultuurbeleid en Media. Ik zal mij derhalve voornamelijk richten tot de verantwoordelijke Gemeenschapsminister van Cultuur die trouwens al twee jaar lang deze materies ijverig heeft bestudeerd en die nu in zijn tweede ambts-termijn wel tot concrete verwezenlijkingen zal willen overgaan, al was het maar om te bewijzen dat niet alleen Vlaanderen maar ook Vlaanderen Minister van Cultuur werkelijk leven.

Onze visie op het Cultuurbeleid hebben wij u, mijnheer de Minister, op 20 juni 1986 hier op de tribune uitvoerig omschreven.

U weet dat wij het begrip cultuur zeer ruim interpreteren en dat wij de afweging van cultuur en kunst als een vals probleem beschouwen. Het een is immers oorzaak en gevolg van het ander. Cultuur en kunst zijn onafscheidelijk in één geheel verweven en verbonden.

Wanneer u de schone kunsten wenst te bevorderen, vinden wij dat heus niet elitair, maar wanneer u echter het volksontwikkelingswerk zou willen beknootten of het jeugdwerk nog verder zou willen laten slabakken, dan achten wij dat onoorbaar.

Samen met de cultuurkoepel van het ACW stellen wij dat cultuur niet kan worden herleid tot een systeem van produktie en consumptie dat bepaald kan worden volgens de mechanismen van vraag en aanbod. Sponsoring en mecenaat kunnen evenwel leuk worden meegenomen, maar mogen niet worden aangewend als een beleids-

vervangend instrument. Responsabilisering — w a t een liberaal woord is — is goed. maar beter ware dat de overheid eerst correct haar drcrcalc verplichtingen zou nakomen. Deregulering — nog een liberaal woord — moet er zijn waar nodig, maar niet om decretale verworvenheden op de helling te zetten. Verder is het duidelijk dat de decreten onverkort dienen te worden toegepast ook al mochten zij sommige ondergeschikte besturen niet behagen.

Indien het nodig is bepaalde decreten aan te passen ingevolge de gewijzigde omstandigheden of ingevolge de behoeftenverschuiving dan dient zulks te geschieden na grondige evaluatie en afwegen, en in rechtstreeks overleg met de betrokkenen.

De sectoriële punten uit het hoofdstuk cultuur kunnen wij kort en bondig behandelen.

Ten eerste, het bibliotheekdecreet. Wij pleiten voor een onverkorte toepassing ervan. Iedere gemeente moet beschikken over een erkende gemeentelijke openbare bibliotheek. Wij wensen dus ter zake de correcte toepassing van de artikelen 11 tot en met 14 van het bestaande decreet. Zulks geldt uiteraard ook voor de gemeenten die ressorteren onder het bisdom Brugge.

De bestaande privaatrechtelijke openbare bibliotheken kunnen na 31 december 1988 slechts verder bestaan indien zij op 1 januari 1978 als bibliotheken van groot belang werden beschouwd. Met andere woorden, de onwettige situaties, ingevolge de niet-toepassing van de artikelen 11 tot en met 14 van het bibliotheekdecreet willen wij niet bestendigen.

Ten tweede, wij verwerpen de invoering van het leenrecht of de leenvergoeding. Niet alleen omdat het strijdig is met de UNESCO-richtlijn, die voor het openbaar bibliotheekwerk in alle landen de kosteloosheid van de uitlending voorschrijft. maar vooral omdat het een verkapte belastingverhoging is. Immers, mijnheer de Minister, die 150 miljoen frank, die u via dat leengeld, zal inzamelen, betekenen in feite een besparing van 150 miljoen frank op de begroting. Bijge-

De Beul

volg is dit indirect een verhoging van de belastingen.

Ten derde, de Opera voor Vlaanderen. Iedereen weet dat de Vlaamse Gemeenschap zich vóór 6 juli 1988 — dat is dus binnen vier maand, mijnheer de Minister — uit de bestaande intercommunale maatschappij moet terugtrekken. Een herstructurering is dus hoogdringend. Ze werd talloze malen door de Minister aangekondigd, maar er komt niet van in huis. Wij vrezen dan ook dat de weinig inschikkelijke houding van de Minister, tegenover de stedelijke partners Gent en Antwerpen, zal leiden tot het volkomen faillissement van deze instelling, wat wij uiteraard ten zeerste betreuen en wat een groot verlies zou zijn voor onze cultuur en bovendien een financiële aderlating voor onze Gemeenschap.

Ten vierde, het theaterdecreet heeft inderdaad een oprisingsbeurt nodig. Voor experimenteel theater moet inderdaad een meerjarenprogrammering mogelijk zijn.

Mijnheer de Minister, er zou vooral een soort van voorschottenfonds moeten komen zodanig dat de theatergezelschappen zich niet langer blauw zouden moeten betalen aan de banken wegens het achterblijven van de toegezegde subsidies.

Ten vijfde, het bij decreet vastleggen van creativiteit stimulerende maatregelen zullen wij waakzaam volgen, opdat het inderdaad aan het gestelde doel zou beantwoorden.

Ten zesde, wij juichen een actieve promotie van het toerisme toe, vooral indien de Minister ter zake ook nog oog wil hebben voor een gezonde benadering van het sociaal toerisme en het jeugdtoerisme.

Ten zevende, wat de sector monumenten en landschappen betreft verzetten wij ons krachtig tegen de afbouw van het decreet tot bescherming van de monumenten, stads- en dorpsgezichten. De Minister zou er veel beter aan doen een ontwerp-decreet tot bescherming van de landschappen in te dienen en er voor te

zorgen dat er na vier jaar uiteindelijk uitvoeringsbesluiten komen voor het decreet tot bescherming van het roerend stadspatrimonium.

Tot afsluiting van dit cultuurhoofdstuk, wens ik nog een woord te zeggen over het kunstonderwijs. De door Minister Kelchtermans opgezette hervormingen zouden best worden vergeten. Minister Weckx moet de problemen opnieuw bestuderen en in overleg met de betrokken onderwijsinstellingen en leerkrachten een voor iedereen aanvaardbare oplossing uitwerken.

Tenslotte nog een woord over het hoofdstuk media. Met ontroering lezen wij in het Regeerakkoord dat de BRT-dotatie zal worden bepaald als een vast percentage van de opbrengst van het Kijk- en Luistergeld. Er staat evenwel niet bij hoe hoog of hoe laag dit percentage ligt. Wij pleiten alleszins voor de vooroorlogse situatie van het NIR, dus voor een percentage van negentig procent.

Het verlies aan inkomsten uit niet-commerciële publiciteit en sponsoring, waarvan de BRT door de onwettige beslissing van de Vlaamse Executieve werd beroofd, zal, als ik goed tussen de lijnen kan lezen, worden vergoed door besparingen op de BRT-begroting of heb ik het verkeerd voor, mijnheer de Minister ?

Dan komen wij bij de passus waarbij de prioriteit wordt ingeschreven voor het operationeel maken van de commerciële omroep die zich richt tot de hele Vlaamse Gemeenschap en die, nota bene door de Vlaamse Executieve werd erkend voor een periode van niet minder dan 18 jaar en dit terwijl de Executieve zeer goed weet dat het kabeldecreet van 28 januari 1987 wordt aangevochten voor het Europees Hof te Straatsburg terwijl, wat de uitvoeringsbesluiten ervan betreft, de vernietiging werd gevraagd bij de Raad van State.

Voor deze prioriteit heeft de Executieve inderdaad al heel wat gedaan. De wensen van Big Boss Jan Merckx van VMM werden eigenlijk allemaal ingewilligd. Ik vermeld : maximale expansiesteun voor zijn persorganen ; volstrekt reclamemonopolie

voor de commerciële monopolie-omroep ; minimale verplichtingen in feite tot het brengen van eigen producties. Mijnheer de Minister, wanneer aan die minimale verplichtingen niet wordt voldaan dan is daarvoor geen enkele sanctie voorzien. De heer Merckx kan dus zeer tevreden zijn.

Waar de Minister en de Executieve evenwel geen rekening mee houden is het opstarten in april aanstaande van het derde culturele net in Nederland en het feit dat de geschatte reclame-inkomsten voor onze monopolie-zender daardoor voor een stuk zullen worden ondergraven. Alles wijst erop dat VMM blijft aarzelen om uit de startblokken te komen. Financiële twijfels zullen hieraan niet vreemd zijn. Wat meer is, VMM gelooft er zelf niet meer in.

Mijnheer de Minister, dit betekent met andere woorden dat uw famous kabeldecreet op de helling staat en zelfs overbodig dreigt te worden. Het boerenbedrog is uitgelekt. Regionale en lokale televisieverenigingen kunnen niet bestaan omdat alle reclamegelden worden voorbehouden voor die éne commerciële monopolie-zender, en die monopolie-zender op zijn beurt mag bijna bij voorbaat zijn boeken neerleggen. Dat is, mijnheer de Minister, de situatie.

Mijnheer de Minister, ware het niet veel beter, met het oog op het behoud en de versteviging van de culturele eigenheid van ons volk, waarnaar de Regeringsverklaring uitdrukkelijk verwijst, het roer over een andere boeg te gooien en terug te keren tot de resultaten van het zogenaamde Astoria-akkoord waarbij alle belanghebbende partijen betrokken waren ?

Is het niet veel beter de dag- en weekbladpers mede het tweede BRT-net te laten beheren eventueel met een eigen aangepast journaal terwijl diezelfde BRT dan een derde culturnet kan uitbouwen samen met Nederland ? Wij hinken op dat vlak inderdaad wat achterna, maar wat voor de open universiteit is gebeurd en nog gebeurt kan ook op het vlak van de media. In dit geval zouden de reclamegelden niet versplinterd worden, integendeel, zij zouden door het

door het omroepbestel maximaal kunnen worden aangewend voor bestellingen bij de eigen Vlaamse beeldindustrie na voorafname uiteraard van een schadevergoeding wegens reclamemederving voor de geschreven pers.

Mijnheer de Minister, dit Astoria-akkoord laat toe alle belangen maximaal in één geheel zonder risico's en zonder verspilling van overheids- en reclamemiddelen. Er zou zelfs nog geld over zijn om ook de regionale en lokale televisie mogelijk te maken. Is het dan te laat opdat het gezond verstand eindelijk zou zegevieren? Wij hopen van niet. Inderdaad, het alternatief is tegelijk de verkommering van onze gemeenschapsomroep en het faillissement van de niet-ontporebare televisie-verenigingen.

Voorwaar, mijnheer de Minister, voorwaar, heren van de Vlaamse Executieve, op u rust een zware verantwoordelijkheid. **(Applaus bij de VU)**

De Voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Regering, heren Ministers, collega's, Het is de derde keer dat we hier in ons eigen Vlaams Parlement een regeerverklaring bespreken van de autonome Vlaamse Regering. Niemand kan ontkennen dat we hiermede ook in een derde fase beland zijn inzake de wijze waarop de Vlaamse Regering gevormd wordt.

De eerste fase, trouwens vastgelegd door de bijzondere wet van 8 augustus 1980, was gekenmerkt door het Vlaams unionisme, de proportionele samenstelling. De tweede fase, deze van december 1985 was getekend door het streven naar een complete symetrie tussen de nationale Regering en alle Gewestregeringen. De derde fase, de huidige breekt duidelijk met de twee voorgaande : de Vlaamse Regering wordt samengesteld en een Vlaams regeerakkoord wordt uitgewerkt, compleet los en onafhankelijk van wat er op het na-

tionaal vlak aan het gebeuren is. en compleet los van wat geschiedt langs Franstalige zijde.

Als er één positief punt is aan de verschillende verkiezingsuitslagen in Wallonië en Vlaanderen op 13 december, als er één positief punt is aan de moeilijke politieke situatie op het nationale vlak, dan is dit het feit, dat we ook materieel en tijdsmatig gezien de kans kregen om compleet onafhankelijk en los van de nationale besprekingen, een eigen Vlaams regeerbeleid op punt te stellen.

Het is hoedanook een historische doorbraak in het federaliseringsproces van ons land. Ik vind het dan ook onbegrijpelijk, dat twee oppositiepartijen in deze Vlaamse Raad, de SP en de VU, die in de voorbijgaande twee jaar, niets anders gedaan hebben dan te pleiten voor grotere onafhankelijkheid en een autonoom optreden nu plots sterke bezwaren hebben tegen de huidige gang van zaken.

De Volksunie begint opnieuw met een soort heimwee-politiek : heimwee naar een beetje politieke macht. En we kennen intussen de verhalen om die terugkeer naar de macht te bepleiten, met name de proportionaliteit tussen 1981 en 1985 was toch zo veel beter ; één groot Vlaams front, Vlaams unionisme — we kennen het allemaal. We hebben het reeds gehad tussen 1981 en 1985. Het enige wat er van kunnen zeggen is dat een dergelijke situatie van politieke neutraliteit niet houdbaar is en leidt tot schijnheilige situaties met feitelijke meerderheden. Het is een situatie van één grote politieke onduidelijkheid, die trouwens tegenstrijdig is met de essentie van de democratie, die gebaseerd is op 'een spel van meerderheid en oppositie. **(Onderbreking van de heer Schiltz)**.

Mijnheer Schiltz, ik geloof dat de verkiezingsuitslag van de Volksunie in 1985 duidelijk aanduidt dat het dat niet is wat de Vlaamse kiezer verlangt. De Vlaamse kiezer verlangt vooreerst duidelijkheid op het politieke vlak en dat er ook geloofwaardigheid zou zijn.

Bovendien wens ik te zeggen dat de houding van de SP nog een stuk merkwaardiger is.

Collega **Van Elewyck**, men kan bochten nemen van 90 graden, maar u neemt bochten van 180 graden. Op 12 december 1985 hebt u hier gezegd, in de hoedanigheid van SP-fractie leider, ook tijdens het investituurdebat, dat de Voorzitter van de Executieve moest wachten op het verkrijgen van de investituur in Kamer en Senaat om de eed af te leggen bij de Eerste Minister en bij de Koning. U hebt dit beschouwd als een politieke bestuursdaad die aantoonde dat wij opnieuw een ondergeschikte in plaats van nevenschikte macht zijn.

U heeft dus een pleidooi gehouden om onze Raad en de Vlaamse Regering als „nevengestelde machten” te beschouwen. Dat pleidooi was terecht.

De heer J. Van Elewyck : Een ogenblikje, mijnheer Denys, voor u conclusies trekt uit iets dat niet is.

Ik neem aan dat u zich wel zal laten inschrijven in het tweede kansonderwijs voor het vak lezen. Op bladzijde 35 van de Handelingen van de Vlaamse Raad van 12 december 1985, waar wordt gesproken over de eedaflegging, lees ik : „De opgelopen vertraging heeft vooral een symbolische betekenis. De Eerste Minister heeft inderdaad geoordeeld dat hij over de investituur van Kamer en Senaat moest beschikken vooraleer hij de Voorzitters van de Executieven naar het Paleis kon vergezellen. Wij hebben alle begrip voor deze houding, zeker in de gegeven omstandigheden.” Dat is precies het omgekeerde.

De heer A. Denys : U moet verder lezen. U zegt later dat dit een politieke daad is die wijst op ondergeschiktheid.

De heer J. Van Elewyck : Ik lees verder : „Vanaf dat ogenblik werd evenwel wat als een protocollaire aangelegenheid kon worden beschouwd een bestuursdaad met een politiek karakter en de beëdiging een politieke daad. Wie dat aanvaardt” — en de Eerste Minister aanvaardt dat vermits hij op de investituur heeft gewacht — „bevestigt meteen dat de Voorzitter van de Executieve zelfs voor zijn ambtsaanvaarding afhanke-

van Elewycck

lijk is — en dus ondergeschikt — aan de **Eerste Minister** en aan beslissingen van de nationale Regering.”

Mij niet nagelaten als u deze materie wil aanhalen.

Weet u wie dezelfde mening was toegedaan : een zekere heer Wilfried Martens, Eerste Minister, die in de vergadering van de Senaat van dinsdag 10 december 1985 — Handelingen, pagina 198 — stelde dat „de bekrachtiging van de keuze van de voorzitters en de erbij horende eedaflegging een politieke daad was”.

De heer A. Denys : Belangrijk is welke betekenis er toen aan die woorden werd gegeven. (*Uitroepen en samenspraken op verschillende banken*).

De Voorzitter : Dames en heren, ik verzoek u de spreker niet te onderbreken.

De heer A. Denys : Mijnheer Van Elewycck, ik heb begrip voor uw politieke ontgoocheling, voor uw misnoegdheid en voor uw ontreddeering maar het afzwakken van de autonomie van Vlaanderen inzake de vorming van de eigen Gewestregering is bijzonder gevaarlijk.

De heer J. Van Elewycck : Helemaal niet.

De heer A. Denys : Het pleiten voor volledige symetrie tussen nationale en gewestregeringen heeft tot gevolg dat op een onrechtstreekse wijze de PS en de PSC mede helpen bepalen welke regering Vlaanderen zal krijgen. Met een beetje verbeelding zouden we zelfs kunnen zeggen dat de symmetrische lokroep van de SP tot gevolg heeft dat de Waalse Happartverkiezingsoverwinning onrechtstreeks bepaalt wie in Vlaanderen moet regeren.

De heer J. Van Elewycck : Zij bepalen welk geld wij krijgen.

De heer H. Schiltz : Zwijg daarover maar. U heeft hem op onze schoot gezet.

De Voorzitter : Dames en heren, ik verzoek u nogmaals de spreker niet te onderbreken.

De heer J. Van Elewycck : Hij daagt mij uit. **mijnheer** de Voorzitter.

De heer A. Denys : Dat geeft niet, **mijnheer** de Voorzitter, het is een open gedachtswisseling.

De PVV heeft wel rekening gehouden met de wil van kiezer in Vlaanderen. Na 13 december waren alle politici het er over eens : de verkiezingsoverwinning van de PVV is in hoofdzaak te danken aan haar duidelijkheid en haar geloofwaardigheid in de zin dat men consequent uitvoert wat men zegt en belooft. Zo hadden wij in de kiescampagne de afspraak gemaakt met de kiezer om eenzelfde beleid met onze liberale accenten „verder door te zetten”. Daarom hebben wij niet gearzeld om met de uittredende coalitiepartner onmiddellijk besprekingen aan te vatten om letterlijk en figuurlijk het gevoerde beleid verder te zetten. Daarom hebben wij „neen” gezegd aan een verruiming tot een Vlaamse tripartitie. Hiermede zouden we opnieuw belanden in de sfeer van de politieke onduidelijkheid, met een verloochening van de afspraken ten opzichte van de Vlaamse kiezer.

De heer H. Schiltz : Wij waren ook bereid afspraken te maken in verband met de Executieve.

De heer A. Denys : Wij hebben gezegd dat wij het Vlaamse regeringsbeleid willen voortzetten en dit zullen wij doen. Daarom hebben wij geweigerd grote teksten te maken over materies die vandaag niet tot onze bevoegdheid behoren.

Het tast onze geloofwaardigheid aan als wij telkenmale opnieuw, met grote volzinnen een aantal Vlaamse verzuchtingen aan de bevolking voor spiegelen waarvan we zeer goed weten dat ze in de huidige fase van de staatsvorming niet door de Vlaamse Regering of door het Vlaams Parlement kunnen gerealiseerd worden. Sommigen noemden dit een gebrek aan Vlaamse toekomstvisie. Ik noem dit nuchtere Vlaamse realiteitszin. Dit doet natuurlijk niets af aan het feit dat we ernstig en ten volle willen meewerken aan de verdere federalisering van

het land met het oog op een autonoom en zelfstandig Vlaanderen.

Mijnheer de Voorzitter, verschillende leden van onze fractie zullen inhoudelijk dieper ingaan op specifieke deelmateries van het Regeerakkoord. PVV-voorzitter Annemie Neyts en ikzelf zullen het Regeerakkoord in meer algemene zin ontleden. Mevrouw Neyts zal dit doen met betrekking tot de gemeenschapsmateries cultuur en welzijnszorg. Ik zal voornamelijk de gewestelijke materies behandelen.

De hoofdbrok in de gewestelijke bevoegdheden blijft uiteraard het economisch beleid en de tewerkstelling in Vlaanderen. Zonder aan triomfalisme te doen kunnen wij gerust stellen dat sedert twee à drie jaar de Vlaamse.. economie bijzonder goed evolueert, met gunstige gevolgen voor de tewerkstelling. De vorige Vlaamse Regering heeft uitstekend ingespeeld op het herstelbeleid van de nationale Regering en heeft een economische politiek gevoerd die gericht is op ondernemingen met toekomstperspectieven. De VESOC-richtlijnen in verband met steun aan bedrijven in moeilijkheden werd nauwgezet toegepast, wat uiteindelijk geleid heeft tot een vermindering van de overheidssteun aan verlieslatende ondernemingen, dit in tegenstelling tot het beleid dat werd gevoerd tussen 1977 en 1980 toen de overheid participeerde in 10 procent van alle bedrijven, meestal met verlieslatende aandelen. Deze trendombuiging is bijzonder belangrijk en is vooral gericht op tewerkstelling in gezonde bedrijven met toekomstperspectieven.

De heer N. De Batselier : Binnen tien jaar zal de uitverkoop compleet zijn.

De heer A. Denys : Ik ga voort op de cijfers. De stijgende tewerkstelling tussen 1986 en 1987, en het terugbrengen van de jeugdwerkloosheid van 100.000 in 1983 tot 50.000 in 1987 leveren het beste bewijs dat een algemeen, gezond economisch klimaat gebaseerd op het verbeteren van de concurrentiekracht van de ondernemingen, de voornaamste hefboom blijft voor stijgende tewerkstelling.

De **heer V. Anciaux** : De publicaties van het Vlaams Economisch Verbond tonen duidelijk aan dat de vermindering van de jeugdwerkloosheid niet te danken is aan het beleid, maar aan andere oorzaken. U kent deze ook, mijnheer Denys, maar u blijft deze altijd maar negeren.

De **heer A. Denys** : Degenen die tegenspreken dat deze vermindering het resultaat is van een goed beleid, zijn ziende blind.

De **heer V. Anciaux** : Dat is een kwakkel. De demografische toestand is de voornaamste oorzaak van de vermindering van de jeugdwerkloosheid.

De **heer A. Denys** : Onze fractie beschouwt de concurrentiekracht van de ondernemingen als de voornaamste oorzaak van de stijgende tewerkstelling. In die optiek is onze fractie **ervan** overtuigd dat de expansiesteun niet alleen moet dienen om selectief bepaalde bedrijven te subsidiëren, maar dat ook in meer algemene zin moet worden onderzocht of een deel van de beschikbare middelen niet moet worden aangewend om de concurrentiekracht te verbeteren van bedrijven met hoge arbeidsintensiviteit of ondernemingen die een hogere toegevoegde waarde realiseren. Zonder ons over een definitieve formule uit te spreken, denken wij aan een soort Vlaams Maribel, maar dan wel een Maribel die niet wordt gefinancierd door het verhogen van de BTW, maar door een deel van het budget voor expansiesteun. Gezien de beperktheid van de middelen zal bij een algemene toepassing over alle bedrijven de stimulans uiteraard minimaal zijn. Wij wensen niet te improviseren en menen dat een onderzoek zal aantonen dat bij voorbeeld door het beperken van de toepassing tot een bepaalde schijf van ondernemingen met hoge toegevoegde waarde, voor deze bedrijven het investeren in Vlaanderen in concurrentieel gunstiger omstandigheden zal kunnen gebeuren dan in andere regio's.

Wij beogen een indirecte toepassing van het idee „minder algemene lasten door het verminderen van de loketensubsidies”, dit in afwachting van een eenvoudiger toepassing die pas

mogelijk zal zijn bij een verder doorgedreven federalisering die een overheveling van meer middelen tot gevolg zal hebben.

In dezelfde gedachtengang van „alleen toekomstgerichte ondernemingen leveren duurzame tewerkstelling”, verheugen wij ons erover dat de toekomstgerichtheid niet eng geïnterpreteerd wordt naar de sectoren van de spijttechnologie, maar dat ook de traditionele- en de dienstensectoren een vernieuwde aandacht krijgen in dit Vlaams Regeerakkoord. Met daarenboven een duidelijke accentverschuiving naar de KMO's toe, zoals daarnet ook de heer Verhaegen heeft gezegd.

De resultaten van de subsidiëring in het kader van de expansiesteun noopen ons tot deze accentverschuiving. De tewerkstellingsgroei manifesteert zich vooral in de traditionele- en de dienstensector, en de cijfers tonen dat aan een expansiesteun van 3 miljard frank voor de KMO's, 15.000 nieuwe werkplaatsen verbonden zijn ten opzichte van slechts 5.000 arbeidsplaatsen voor de 9 miljard frank in de grote ondernemingen. Daarenboven betekent het vervangen van de totaal verloren kapitaal- en rentepremies door renteloze terugvorderbare voorschotten, niet alleen het verhogen van de verantwoordelijkheid van de onderneming, maar tevens een „recuperatie of return”-techniek van middelen voor onze eigen Vlaamse begroting.

Mijnheer de Voorzitter, onze bekommernis voor een „gezond economische-onderbouwde tewerkstelling” manifesteert zich in het verder doortrekken van het dynamisch reconversiebeleid en het ruimer betrekken van de ondernemingen bij de vorming van werklozen. Het magische woord „reconversie” wordt nu door alle partijen onderschreven, maar het is nog maar enkele jaren geleden dat wij, toen de PVV voor het eerst uitpakte met het woord „reconversie” in de discussie rond de KS-problematiek in Limburg, weggehoond werden als „a-socialen”. Het is alleen maar spijtig, dat men ons vijf jaar terug niet onmiddellijk gevolgd heeft, want intussen heeft men een pak aan ener-

gie en financiële middelen op een verkeerdc wijze gependend. Ook vandaag krijgen wij opnieuw uit de hoek van een voorbijgestreefd „sociaal-conservatisme” het **verwijt** dat wij op het vlak van de tewerkstelling „a-sociaal” zijn, omdat WC ons afzetten tegen nieuwe „gesubsidieerde Plannen van de Arbeid” die aangekondigd worden met een modern woord „een door de overheid gesubsidieerd selectief relanceplan”. WC zeggen het klaar en duidelijk : alhoewel we oog hebben voor het belangrijke multiplicator-tewerkstellingseffect in de cultuur- en welzijnssector, menen we niet dat de oplossing voor de werkloosheid ligt in het extra creëren van gesubsidieerde BTK, DAC of andere parallele circuits.

Het kunstmatig en het ongemotiveerd karakter dat er in vele gevallen onvermijdelijk aan verbonden is, moet ons doen bezinnen over deze wijze van tewerkstelling, die hoe dan ook, bij verdere uitbreiding veel van onze weinig beschikbare middelen zullen opsloppen.

Het is onze overtuiging dat één frank besteed aan vorming, bij- om- en herscholing het vijfvoudige rendeert tegenover de parallele tewerkstelling. En aangezien het orthodox nastreven van het budgetair evenwicht één van onze voornaamste uitgangspunten blijft, zullen er hier keuzen moeten vastgelegd worden en prioriteiten worden bepaald.

In dat verband vinden we het transferen van een gedeelte van het budget van de arbeidsplaatspremies naar een arbeidsmarktgerichte opleiding een zeer nuttige operatie. Deze arbeidsplaatspremies zijn in de vorm van een éénmalige subsidie van 40.000 frank per nieuwe werkplaats, weinig stimulerend en weinig beslissend in het creëren van nieuwe werkplaatsen. De rol van de ondernemingen in dit vormingsproces moet verhoogd worden en er moet ruimer gebruik gemaakt worden van de praktische toepassingsmogelijkheden in de ondernemingen zelf. De vormingscultuur die ter zake nu bestaat in de Duitse bedrijven moet als voorbeeld dienen en moet leiden tot een meer kwaliteitsgerichte productie. Weliswaar

Denys

zetten we ons af tegen de idee dat die samenwerking met de ondernemingen als een dwingende verplichting moet opgelegd worden, met onder meer een verplichte financiële bijdrage in een soort „vormingsfonds”.

Vele dwingende maatregelen, zoals de verplichte aanwerving van stagiairs, de kredieturen, enzovoort hebben — en het verleden heeft dat bewezen — alhoewel ze goed bedoeld waren, niet het effect gegeven dat men ervan verwachtte. Wij rekenen erop dat het overleg ter zake tussen de VESOC-partners zal leiden tot een consensus. Bij afwezigheid hiervan moet de Vlaamse Regering stimulerend en coördinerend optreden.

Het ontbreken van vele middelen heeft één groot voordeel : het doet ons creatief denken inzake de financiering van onze doelstellingen.

In dat verband menen de Vlaams-liberalen dat het tot stand brengen van publieke- en privé samenwerkingsverbanden op zoveel mogelijk terreinen een bijzonder pragmatische en efficiënte oplossing is. Het maximaliseren van de samenwerking met de privé-sector wordt vanuit een bepaalde politieke hoek voorgesteld als liberale arrogantie, als een gevolg van de dogmatische instelling van de Vlaamse liberalen. Mij lijkt het juist omgekeerd : het zijn juist diegenen die weigeren deze belangrijke mogelijkheden in overweging te nemen die getuigen van ideologische vooringenomenheid en een doctrinaire opstelling. Een paar stedelijke besturen hebben aangetoond dat dit kan. De voorbeelden van Gent waar een elektriciteitsbedrijf werd geprivatiseerd, en van Brugge waar de vismijn werd geprivatiseerd tonen aan dat samenwerking met de privé-sector grote voordelen biedt voor de gebruiker, voor het personeel dat werkzaam is in deze diensten, en uiteindelijk ook voor de begroting.

Wij verheugen ons er ook over dat in het kader van deze pragmatische aanpak het Regeerakkoord vermeldt dat de Gewestelijke Investerings-

maatschappij een beroep zal kunnen doen op de particuliere financieringsmacht. Het is ons medegedeeld dat reeds op korte termijn een kapitaalverhoging noodzakelijk zou blijken. Voor deze samenwerking met de particuliere financieringsmarkt moet het decreet op de GIMV worden gewijzigd. Wij vernamen graag of ter zake vrij spoedig een ontwerp van decreet in de Vlaamse Raad zal worden ingediend.

Ook in de huisvestingssector, de sector die vandaag en naar de toekomst toe, zo zwaar ons budget hypothekeert, biedt alleen een versnelde en meer uitgebreide samenwerking met de privé bouwsector kansen op een meer sociale bouwpolitiek. De door de overheid gesubsidieerde bouwmaatschappijen hebben een grondvoorraad voor 10 à 15 jaar. Slechts het ruimer inschakelen van de particuliere bouwmarkt kan hier het bouwtempo opdrijven. Hetzelfde geldt voor de enorm belastende voorraad aan huurwoningen. Zonder afbreuk te doen aan de sociale doelstellingen, menen wij dat een vrijwillig stimulerend beleid tot het verkopen van woningen, financiële ruimte moet creëren, die ons moet toelaten om doelgericht ten opzichte van de echte kansarmen een beter sociaal woonbeleid te voeren. „Minder socialiseren om meer sociaal te zijn”, is het motto dat wij in deze sector willen toegepast zien.

Hetzelfde geldt voor de sector leefmilieu. In de exploitatie- en conceptietaken van OVAM en de Waterzuiveringsmaatschappijen leidt een oordeelkundige samenwerking met een privé-sector tot kostenbesparing en tot efficiëntere uitvoering. De plaatsen waar nu openbare waterzuiveringsstations geëxploiteerd worden in samenwerking met de privé-sector wijzen duidelijk naar lagere kosten.

Dergelijke publiek-privé samenwerkingsverbanden hebben hun deugdelijkheid ook reeds bewezen bij voorbeeld ook in de sector landinrichting, waar de besturen van wateringen en polders samengesteld zijn uit de privé eigenaars en waar we tot ieders voldoening vaststellen dat het beheer van de betrokken waterlopen veel efficiënter gebeurt.

Doorzichtigheid, vereenvoudiging, grotere integratie en meer coördinatie, het zijn vier begrippen die WC terugvinden in alle hoofdstukken en die onze fractie ook sterk wil beklemtoond zien bij de uitvoering van het beleid. Het begint reeds met de tekst op zichzelf ; eenvoudig, doorzichtig, geen ellenlange literatuur, maar pragmatisch gericht op de materies waar er iets moet gebeuren. We vinden ze ook terug in het financieel en budgettair beleid : doorzichtigheid in de begrotingsdocumenten, vereenvoudiging van de procedures tot vereffening van de toelagen en tot het bekomen van subsidies voor de ondergeschikte besturen. De integratie- en coördinatiegedachte vinden we terug in de sector onderwijs en vorming onder meer op het vlak van het gebruik van de bestaande onderwijsinfrastructuur ; in de sector leefmilieu : op het vlak van het voorkomen van milieuhinder — en schade en in de fusie van de waterzuiveringsmaatschappijen ; in de sector economie in verband met het herzien van de rol en de structuur van GOM's met het oog op een betere integratie in het beleid van de Vlaamse Regering.

Ik zou ook nog de suggestie willen doen aan de Regering, om op het vlak van de grotere doorzichtigheid van de burger ten overstaan van het bestuur, iedere administratieve verplichting uitgaande van de Vlaamse Administratie te onderwerpen aan een „vereenvoudigings-onderzoek”. Wat de KMO's en de zelfstandigen betreft, bestaat op het nationale niveau de commissie Comform. Onze eigen autonomie mag ons niet verhinderen een beroep te doen op deze nationale Commissie, waarvan iedereen erkent dat ze goed werk levert. Inderdaad, iedereen die een beetje de problematiek van de zelfstandigen en van de KMO's volgt, weet dat de Commissie goed werk levert en is samengesteld uit een groot aantal deskundigen. Het is dan ook ons voorstel om bij invoering van nieuwe documenten ten laste van de KMO's voorafgaandelijk een onderzoek in te stellen bij de Commissie Comform.

Mijnheer de Voorzitter, de laatste invalshoek van waaruit onze fractie dit Regeerakkoord heeft geanalyseerd,

Denys

betreft de „gedecentraliseerde aanpak”. Wij hebben het reeds meerdere malen gezegd : tussen 1982 en 1985 hebben we teveel het Belgisch centralisme willen vervangen door een Vlaamse centralisme. Nochtans, de ervaring leert dat hoe dichter de beslissingen bij de burger worden genomen, hoe vlugger wij ook inspelen op de maatschappelijke veranderingen. De vlugge sanering van de gemeentelijke financiën leert ons daarenboven dat een ruime, gedecentraliseerde, financiële aanpak daarenboven meer waarborgen biedt voor budgettaire orthodoxie.

Ik volg ter zake de visie van professor Moesen, die het verder regionaliseren en decentraliseren trouwens een middel vindt om onze rijksfinanciën, vlugger te saneren.

Deze gedecentraliseerde aanpak vinden wij terug :

in de sector vorming, waar een belangrijke rol wordt toebedeeld aan de STC's en de ondernemingen;

in de sector ruimtelijke ordening : met een vernieuwde inbreng voor de lokale besturen en de mogelijkheid voor de individuele burger om de procedure voor een aanlegplan in te leiden ;

in de sector welzijn- en gezondheidszorg : om ook de particuliere initiatiefnemers als patiënten en cliënten te betrekken bij de beleidsvoorbereiding en -uitvoering ;

in de sector regionale- en lokale besturen : grotere betrokkenheid van de lokale besturen bij de nieuwe subsidiëeringsprocedure ;

in de sector cultuur : in het bevorderen van de participatie van het individu van het cultuurgebeuren. Dit is slechts een kleine greep ter illustratie van de vernieuwde gedecentraliseerde aanpak, die is voorzien in dit Regeerakkoord.

Onze fractie zal erover waken dat, bij de uitvoering van dit akkoord, de decentralisatiegedeelten ook effectief gestalte krijgen.

De heer V. Anciaux : Mijnheer Denys, u stelt voor patiënten en cliënten bij het beleid te betrekken. Hoe gaat u dit realiseren en volgens welke kanalen ?

De heer A. Denys : Er moet onder andere worden getracht aan consumenten en patiënten meer directe inspraak te verlenen.

De heer V. Anciaux : Ik ben er voorstander van, maar ik zie niet goed in hoe u zulks gaat organiseren.

De heer A. Denys : Men zou bij voorbeeld de consumentenorganisaties erbij kunnen betrekken. Dit is één voorbeeld, maar ik wil niets uitsluiten. Mits creativiteit moeten wij erin slagen om ook particulieren bij het beleid te betrekken.

Mijnheer de Voorzitter, ik wil deze uiteenzetting beëindigen met het weerleggen van een belangrijke kritiek op dit nieuwe Vlaamse Regeerakkoord, met name dat er geen echte Vlaamse toekomstvisie zou in vervat zijn. Deze kritiek werd door de heer Schiltz trouwens reeds geuit in de pers. Men verwijst hiervoor naar de beknoptheid van de tekst, de punctuele en concrete benadering van de problematiek en het ontbreken van teksten over de uitbreiding van middelen en bevoegdheden voor het voeren van een eigen Vlaams beleid.

Wat dit laatste punt betreft heb ik reeds in mijn uiteenzetting gezegd dat wij in de Vlaamse Raad een eigen taak hebben en ter zake ook rekenen op de medewerking van de Vlaamse Executieve om, zoals collega Verhaegen heeft gezegd, duidelijk aan te tonen welke zaken kunnen worden uitgevoerd zonder grondwetsherziening. Ik meen dat de doelbewuste keuze om in het Regeerakkoord enkel zaken te voorzien waarover wij precies kunnen beschikken een goede keuze is geweest. In het andere geval hadden wij een regeerakkoord waarin een aantal verruimingsmateries waren voorzien waarvan wij heel goed wisten dat wij er vandaag niet autonoom en onafhankelijk zouden kunnen over beslissen. Ik meen dat het accent leggen op zaken waarover wij geen eigen zeggingskracht hebben uiteindelijk leidt tot een soort van

frustratie of passimisme — wij hebben dat reeds verschillende jaren meegemaakt — dat wij als Vlamingen best kunnen missen. De PVV-fractie verkiest een meer optimistische benadering.

De heer H. Schiltz : Naïviteit kunnen wij ook best missen. U is er reeds zes jaar mee bezig en wij zien nu waar het ons uiteindelijk heeft gebracht.

De heer A. Denys : Onze visie is dat wij in een optimistische vorm moeten kunnen bewijzen dat wij, met datgene waarover wij vandaag reeds beschikken inzake materies en bevoegdheden, een hele weg kunnen afleggen in de ontplooiing en de ontvoogding van het Vlaamse volk. Dat betekent voor ons niet, mijnheer Schiltz, in tegenstelling tot uw fractie, dat wij aan een soort van zelfbevrediging doen door meer Vlaamse structuren en meer Vlaamse organisaties op te richten. Ik heb trouwens gezien dat de heer Gabriëls een wetsvoorstel heeft ingediend om 12.000 nieuwe staatsambtenaren in Limburg te voorzien. Welnu, onze Vlaamse toekomstvisie ligt elders.

De heer J. Van Elewyck : U hecht ze allemaal aan de Kabinetten.

De heer A. Denys : Die ligt in de verdere uitbouw van een Vlaanderen waarin iedere individuele burger centraal staat. Waarin iedere Vlaming zichzelf kan ontwikkelen op een open en verdraagzame wijze ; waarin vlug en snel ingespeeld wordt op de voortdurende maatschappelijke situaties ; waarin de solidariteit niet mag verward worden met „het socialiseren” van elke zin voor verantwoordelijkheid ; waarin tenslotte de autonoom regionale aanpak niet geestesvernavend werkt, maar dient als een vlugger bereikbaar instrument om de Europese uitdaging van 1992 met een open visie tegemoet te treden.

Dit Regeerakkoord laat ons toe verder dan dit soort Vlaanderen te bouwen. We zullen dan ook dit Regeerakkoord goedkeuren en bij zijn uitvoering ondersteunen. (Applaus bij de PVV en de CVP)

De Voorzitter : Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw M. Vogels (op de *tribune*) : Mijnheer de Voorzitter geachte collega's, ik wens te beginnen, mijnheer Denys, te uwer attentie en ter attentie van andere collega's die dit blijkbaar soms vergeten, met te zeggen dat op 13 december 1987 de Vlaamse kiezer inderdaad een deel van uw verlies van 1985 heeft goedgeemaakt maar dat diezelfde Vlaamse kiezer op 13 december toch ook gepleit heeft voor meer groene accenten. Dat is iets dat wij sinds 13 december eigenlijk niet meer zo vaak horen.

De heer A. Denys : De Vlaamse kiezer is duidelijker geweest op het sociaal en economisch vlak, en heeft daarvoor gekozen voor de PVV. Op het ecologisch vlak speelde de duidelijkheid voor AGALEV.

Mevrouw M. Vogels : Die twee zijn moeilijk te scheiden natuurlijk en eigenlijk nogal tegengesteld.

Ik wens mijn uiteenzetting op te dragen aan Georges Orwell. Het is niet de gewoonte in de Raad dit te doen maar wij kunnen er misschien mee beginnen.

Ik heb Georges Orwell leren kennen ergens in de jaren zeventig toen ik zijn boek „1984” als verplichte literatuur Engels moest lezen. Dat boek heeft mij nogal beroerd. Sindsdien was 1984 voor mij een raar jaar, een jaar waarin iets speciaals moest zijn. Wij zijn 1984 echter zonder kleerscheuren doorgekomen. Daarna was er een soort van opluchting in de zin van het is toch niet geweest wat wij gedacht hadden.

Minister G. Geens : Ik hoop dat u daarin geen slecht voorteken ziet, want die man heeft zich vergist.

Mevrouw M. Vogels : Natuurlijk niet. Waarvan ik meer en meer overtuigd begin te raken is dat de heer Orwell zich met acht jaar heeft vergist, dat het niet nineteen eighty four was maar nineteen ninety two dat het jaar X was. Sinds een zekere mijnheer de Benedetti bewezen heeft, mijnheer Dewael, dat niet alleen Vlaanderen maar ook Italië leeft en sinds die Italiaan, getooid in de beste merkkledij en niet gehinderd door enige vrees voor de media, op on-

ze eigen omroep kwam vertellen dat hij onze weliswaar nationale Genera-IC aan het „verslinden” was en dat hij dit als toekomst voorspelde voor Vlaanderen na 1982. sindsdien is 1992 blijkbaar de nieuwe magische datum in Vlaanderen, niet 1984. Als je tegenwoordig gewichtig wil doen of zich als intellectueel opstellen, als je „to the point” wil zijn, dan moet je in elke uiteenzetting, waarover ook, minstens eenmaal het jaartal 1992 gebruiken, want dat betekent dat je er alles van weet en bekommerd zijt om de toekomst ! (*Gelach*)

Ook in dit Vlaamse Regeerakkoord merk ik dat het om een gewichtig akkoord gaat, dat „to the point” is, want 1992 komt er zelfs driemaal in voor, onder andere op bladzijde 6 waar in verband met de buitenlandse betrekkingen staat dat er prioritaire aandacht zal worden besteed aan de Europese markt en dit in het licht van de eenheidsmarkt die in 1992 een feit wordt. Dus ook de Vlaamse Executieve is er zich van bewust.

Onder het hoofdstuk Brussel zien we dan weer dat men een globale beleidsvisie wenst uit te werken ten opzichte van Brussel als Hoofdstad van de Vlaamse Gemeenschap in een Europese context van 1992. Ook bij de werkgelegenheid zich wij dat de overheid in het perspectief van het Europa van 1992, waarin Vlaanderen een belangrijke groeipool is, een klimaat moet creëren, kaderen en scheppen.

Ik vind dat alles zeer vaag. 1992 is er zowat bijgeplakt als „to the point” zijn in het Regeerakkoord. Mijnheer de Voorzitter, ik kan het u overigens niet ten kwade duiden. Ik weet dat u andere bekommernissen had met dit Regeerakkoord, namelijk op korte termijn bewijzen wat hier in Vlaanderen allemaal niet kan met de liberalen ! Ik kan begrijpen dat u in die context weinig tijd had om ten gronde te discussiëren over het Vlaanderen na 1992. Misschien kunnen wij die discussie eens in deze Raad voeren want het is mij helemaal niet duidelijk gemaakt: met name dat het na 1992 „anders gaan leven” zal zijn, misschien niet helemaal in de zin zoals wij het zien maar het zal anders zijn, dat er na 1992 niet alleen

bedrijven zoals Michelin of Lee of andere multinationals zullen zijn die, niet gebonden of gehinderd door enige nationale wet of regionaal decreet, gewoon hun deuren zullen sluiten als het hun zint, maar dat na 1992 alle grote Vlaamse bedrijven, inclusief onze energiesector, onze textiel- en staalsector, zullen beheerd worden vanuit Europese centra, evenmin gehinderd door nationale wetten of regionale decreten.

Het avontuur rond de Generale heeft ons nog meer geleerd. Dit avontuur heeft vooral duidelijk gemaakt dat wij met de talloze democratische instellingen die wij in dit land kennen, geen enkele impact hebben op welke beslissing dan ook op de kapitaalmarkt. De tweede hoofdacteur in het Generale-feuilleton, de dichter bij huis wonende heer Leysen, minder modekledij, meer rustiek, maar evenmin plankenkoorts wat het optreden voor de media betreft, komt voor dezelfde openbare omroep verklaren dat het voor hem klein bier is om op enkele dagen tijd 30 miljard frank te verzamelen terwijl dezelfde mijnheer Leysen enkele jaren geleden ons nochtans meedeelde dat hij veel minder miljarden hier niet kon vinden voor zijn eigen bedrijf, Agfa-Gevaert, en daarom het hele zootje maar aan Duitsland heeft verkocht. Wat moeten wij als nationale en regionale politici met die mensen ? Welk economisch-sociaal tewerkstellingsbeleid kunnen wij nog voeren met dergelijke gang van zaken ?

Ondertussen verslaan de media — en het is prachtig om te horen — de hele affaire als een soort voetbalmatch. De modale Vlaming wordt daarbij stilaan gedwongen om positie te kiezen voor de new wave Italiaanse ploeg of de vertrouwde ploeg van papa Leysen, die voor de gelegenheid ook wel eens de Oude Tante Vlaams zal leren, wat altijd meegenomen is natuurlijk in de Belgische context.

Het Regeerakkoord zou normaal gezien de periode moeten overbruggen van 1988 naar het mystieke 1992. Hoe zal u iets doen aan de tewerkstelling en de economische opbloei van Vlaanderen met een politiek die

Vogels

zegt dat „door hoogstaand wetenschappelijk onderzoek, een vernieuwde industriële ontwikkeling, efficiënte commercialisering van producten en moderne dienstverlening de toegevoegde waarde in de competitieve ondernemingen moet worden opgevoerd. Aldus zal de globale werkgelegenheid door de creatie van duurzame arbeidsplaatsen verhoogden.”

Mijnheer de Voorzitter, het moet u na al die jaren DIRV toch al duidelijk geworden zijn dat de vernieuwde industriële ontwikkeling niet noodzakelijk leidt tot de creatie van duurzame arbeidsplaatsen, integendeel. Het is ook al lang duidelijk dat met een Vlaams investeringsbeleid geen industrieel beleid kan worden gevoerd. De peulschil die een Vlaams Gewest kan bieden, is geen doorslaggevend element bij een investeringsbeslissing. Zie maar naar het meest recente voorbeeld in verband met de Sikorsky-fabriek. Bovendien kan deze investeringssteun omwille van zijn gering belang op geen enkele manier instrument zijn om enig beleid te voeren op het vlak van tewerkstelling en milieu. Typerend is hierbij dat de meeste investeringsdossiers bij de Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid liever gebruik maken van de voordelen geboden in het kader van de coördinatiecentra, dan wel van de voordelen geboden door de regionale expansiewetgeving.

Eerder dan een would be industrieel beleid te voeren voor Vlaanderen, een niveau waarop geen greep te krijgen is op het industrieel beleid, moet de Vlaamse Regering investeren in een economie- en tewerkstellingsbeleid waarop ze wel vat heeft. In dat verband kan ik erop wijzen dat op dit niveau wel een inbreng kan worden geleverd voor een onderzoek- en ontwikkelingsbeleid dat andere toepassingen ontwikkelt dan degene die reeds in Italië, Frankrijk, Japan of de Verenigde Staten worden ontwikkeld. Het moet gaan om een beleid dat echt creatief durft te zijn, dat er bijvoorbeeld in slaagt nieuwe technieken te ontwikkelen in verband met waterzuivering, of nieuwe biotechnieken uitwerkt in verband met

de afvalverwerking. Daarnaast is er in Vlaanderen veel werk te doen en nog veel te veel werkloosheid op te lossen.

Het Regeerakkoord is zeer vaag wat betreft de werkgelegenheid. Ik heb twee paragrafen teruggevonden, een eerste waar de Vlaamse Regering er naar verwijst dat ze aan het VESOC een voorstel zal voorleggen binnen de zes maanden. Het zou vooral bedoeld zijn om de langdurige werkloosheid van vrouwen in Vlaanderen op te lossen. Op een andere bladzijde staat dat u budgettaire middelen zult vrijmaken om herscholing en langscholing van langdurig werklozen mogelijk te maken. Ik wil u erop wijzen dat een langscholing nog nooit een werkplaats heeft gecreëerd. Scholing heeft bepaalde mensen meer kansen op de arbeidsmarkt, maar creëert geen werkplaatsen op zich. Ondertussen echter, zien we dat in de sectoren Welzijnszorg, Cultuur en Milieu steeds meer arbeidsplaatsen wegvallen. Deze sectoren vallen nochtans volledig onder uw bevoegdheid. Ze kampen meer en meer met een personeelstekort als gevolg van de nationale inkrimping van de tijdelijke statuten.

Verschillende Ministers van de vorige Vlaamse Regeringen hebben in het verleden een gretig gebruik gemaakt van die tijdelijke statuten om bepaalde beleidsopties te kunnen realiseren. Het kan niet langer dat u deze situatie zo maar blauw-blauw laat.

Inzake thuisbegeleiding en zelfstandig wonen, in de jeugdbeschermingssector, in de sector gehandicaptenzorg en ook wat het tweede kansonderwijs en het beheer van natuurreservaten betreft, werden projecten voorzien. Al deze mensen verwachten van u dringende maatregelen. In dit Regeerakkoord wordt dit alles doodgezwegen. Ik vraag u dan ook concreet wat u inzake al deze sectoren van plan bent. Zullen deze nieuw opgerichte werkvormen verdwijnen, of bent u bereid zich te engageren om ze te ondersteunen en vaste werkplaatsen te creëren?

Minder specifieke, maar gelijkaardige reacties kwamen vanuit een totaal

andere hoek, met name vanuit het ACV, die heel wat kritiek heeft met betrekking tot het cultuur- en welzijnsbeleid. Ook Centravoc Icvcrde een niet lichte kritiek. De jeugdbewegingen reageerden zwaar tegen dit akkoord, dat ook volgens hen een te extra-liberaal en te individualistische invulling is van de persoonsgebonden materies.

De sector van de jeugdbewegingen ligt mij nauw aan het hart omdat ik een ex-jeugdbewegingswerker ben. De vorige jaren kwam de Vlaamse overheid permanent tekort aan haar verplichtingen ten aanzien van die sector. Slechts 70 procent van het decreet op het jeugdwerk werd in het verleden ingevuld. Als ik het Regeerakkoord lees, stel ik vast dat deze vorm van werken met jongeren blijkbaar niet meer aangepast is aan deze tijd, of toch niet meer aan deze Regering en dat eerder wordt gepleit voor de individualistische consumptie van vrije tijd, gaande van Torhout-Werchter tot het Festival van Vlaanderen. Niet dat ik daar iets tegen heb, maar ik ben van oordeel dat het een grote misvatting is indien men tegelijkertijd andere werkvormen nekt of uitschakelt. Wij evolueren inderdaad naar een samenleving met meer vrije tijd. Als de huidige cultuurvisie wordt verdergezet zullen in de toekomst nog enkel meerbegoeden allicht ten koste van hun eigen creativiteit vrije tijd kunnen consumeren. Als wij jongeren van vandaag willen opvoeden naar die samenleving van na 1992, denk ik dat het meer dan ooit nodig is dat wij andere methoden, middelen en vormen van vrijetijdsbesteding promoveren. De eigen methodiek van de jeugdbeweging, die er vooral in bestaat dat leeftijdsgenoten samen zoeken om hun eigen creativiteit uit te bouwen, is daarbij essentieel. Volgens ons moet de Vlaamse Gemeenschap ter zake haar verantwoordelijkheid nemen en de structurele voorwaarden creëren opdat uiteindelijk dat werk, dat vooral vrijwilligerswerk is, verder kan bestaan en uitgebouwd worden.

Uw Regeerakkoord is bijzonder vaag wat het welzijnsbeleid betreft. Dit heeft wellicht te maken met het feit dat mevrouw Steyaert de Regering

Vogels

heeft verlaten. Volgens ons is mevrouw Steyaert er als eerste Vlaamse Minister bevoegd inzake welzijnszorg, in geslaagd om het welzijnsbeleid in Vlaanderen een eigen karakter te geven. Er werd op haar beleid kritiek geuit, maar velen hebben haar ook oprecht gewaardeerd omwille van haar openheid en omwille van de mogelijkheden die zij bood om nieuwe werkvormen een kans te geven. Men zou kunnen zeggen dat zij een onvoltooide symfonie achterliet. Vele van de door haar erkende werkvormen kregen echter nog steeds geen volwaardige toepassing. Er wordt nog steeds gewerkt met lapmiddelen, tijdelijke statuten en telkens opnieuw toe te kennen kredieten. Ik hoop dan ook dat haar opvolger dit werk zal verder zetten en deze nieuwe werkvormen een eigen structuur, karakter en plaats in het Vlaamse welzijnsbeleid zal geven.

De grote projecten van mevrouw Steyaert in verband met de gehandicaptenzorg, — het zogenaamde Fonds 1981 — en de bijzondere jeugdzorg, zitten nog altijd klem om-

wille van bevoegdheidsconflicten met de nationale Regering. Ik denk hierbij aan decentralisatie van het Rijksfonds en bevoegdheidsconflicten met Minister van Justitie Gol. Men heeft deze conflicten in de vorige legislatuur niet kunnen oplossen, alhoewel er symmetrie was tussen de nationale en de regionale Regering. Ik houd mijn hart vast wanneer ze moeten worden opgelost in geval van asymmetrische toestand. Nochtans zijn deze taken van enorm belang voor het welzijnsbeleid in Vlaanderen. Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, na het lezen van die 41 bladzijden Regeerakkoord, blijf ik met meer dan 41 bladzijden vragen zitten, die ik nu niet zal stellen, maar die te gepasten tijden zullen worden gesteld, onder andere bij de begrotingsbespreking. Sommige van mijn collega's zullen echter nog opmerkingen formuleren over Cultuur, Milieu en Ruimtelijke Ordening.

Tenslotte meen ik dat het Regeerakkoord voor ons een Orwelliaans werkstukje blijft, nieuwe stijl „1992”. Dat beangstigt mij, want het soort Vlaanderen dat zal worden uitge-

bouwd na 1992, is zeker niet het onze (*Applaus bij AGA LEV*)

De Voorzitter : De heer Dillen heeft het woord.

De heer K. Dillen (op de tribune) : Voorzitter, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, dames en heren, het is niet mijn gewoonte om AGALEV na te lopen, maar een keer is geen keer. Het voorbeeld van mevrouw Vogels is inspirerend. Daarom haal ik een schrijver aan, die ik dan ken, namelijk Shakespeare en zijn werk „Much ado about nothing”.

Dames en heren, het is ondoenlijk de verklaring van de Vlaamse Executieve te benaderen zonder eerst even stil te staan bij de wijze waarop deze Executieve samengesteld werd. Men zou geredelijk kunnen aannemen dat een algemene Vlaamse bekommernis ten grondslag ligt aan de vorming van de Vlaamse Executieve. Helaas, niets is minder waar. Het is een bekechten geworden waarbij fraaie verklaringen er niet in slaagden de weinig fraaie bedoelingen te verbergen. Alleen kleine politieke berekening, alleen kleine partijpolitieke berekening beheersten alles en allen. Want het is een feit dat geen enkele van de zogezegd grote partijen — in werkelijkheid alleen groot naar het getal — vrijuit gaat. Zelden hebben we een dergelijk springen over de eigen schaduw meegemaakt, een verbranden van wat men bij vorige Executievorming aanbeden heeft. Degenen die zwoeren bij de onaantastbaarheid van de symmetrie, verheffen vandaag de asymmetrie tot een sacrosancte noodzakelijkheid. Degenen die de asymmetrie hoog in het vaandel beurden, verketteren vandaag zoniet het beginsel, dan toch de toepassing ervan met als enige argumentatie het gejammer, dat ze er niet bij mogen zijn.

En dan hebben we ten slotte degenen die nog alleen zweren bij de symmetrie, maar dan een symmetrie-met-ons-erbij en ons-er-overal-bij-of-wespreken-zelfs-niet-meer-over-iets-anders. Nu zal men wellicht opwerpen dat de omstandigheden gewijzigd zijn. Niemand zal dit in twijfel trekken. Om echter zijn geloofwaardigheid niet in het gedrang te brengen

SP-fractievoorzitter J. Van Elewyck besloot zijn betoog met de integriteit van de taalgemeenschap, de dramatische ontwikkeling in de sector sociale huisvesting en het personeelsbeleid als contrapuntische slotakkoorden

Dillen

zou men wel de volle consequentie uit de gewijzigde omstandigheden moeten trekken.

Het politieke adderkluwen dat we de jongste weken meemaken onderstreept immers ten volle voor velen wat tot voor kort alleen maar enkelen bewust aantoonde, namelijk de onhoudbaarheid van de Belgische Staat. Voor die erkenning echter spartelen de politici krampachtig terug.

Zo werd de totstandkoming van de Vlaamse Executieve op zichzelf reeds een bewijs van de blijvende onmachtstoestand waarin een lichaam zich bevindt dat een trots gezagsinstrument en een even trotse machtswiluiting van en voor de Vlaamse Gemeenschap zou moeten zijn.

Wat de eigenlijk Verklaring van de Vlaamse Executieve, het eigenlijke Akkoord van de Vlaamse Executieve betreft, willen we niet loochenen dat er zinnige zaken in zitten. Het is een stuk huisvlit waarvoor punten toegekend als evengoed punten afgetrokken moeten worden.

Enkele schoonklinkende zinnen ten spijt echter moeten wij in alle scherpheid zeggen dat Verklaring en Akkoord op geen enkel ogenblik een tevredenstellende uiting zijn van een gezagsorgaan dat op een volwaardige wijze de eigen Vlaamse Gemeenschap vertegenwoordigt. Het volstaat lang niet met een terminologische ongerijmdheid te spreken over de „Regeringsverklaring van de Vlaamse Executieve” en over een „Regeerakkoord” van de Vlaamse Executieve om ook regering te zijn. Men is geen regering. Men blijft een Executieve, men blijft een ondergeschikte Executieve.

En wat het ergste is, men legt er zich ook bij neer. Wat ik mis in Verklaring en Akkoord is het trotse stellen van de eis dat de Vlaamse Staat, de volwaardige Vlaamse Staat er moet komen, er onverwijld moet komen.

Zeker, het minimum dat men kan verwezenlijken, het haalbare, moet worden verwoord. Maar evenmin mag ontbreken — en dat ontbreken

is in Verklaring en Akkoord de doodzonde tegen Vlaanderen en tegen de Vlaamse Gemeenschap — het verwoorden van het maximum dat we moeten bereiken, dat we moeten eisen, dat we hoe dan ook eens moeten verwezenlijken.

Ik pleit hier niet voor het naäpen van de Walen. Verre van mij deze gedachte. Wanneer we evenwel de eerste klanken horen uit Wallonië na de jongste verkiezingen, zijn en blijven deze klanken uitingen van het **onverdelgbare** Waalse imperialisme en dan betekent dit dat de Walen ons een duidelijke les geven in hoe men optreden moet.

Zo echter verstaat de Vlaamse Executieve het blijkbaar niet. Hoorden we immers uit de mond van de Voorzitter van de Vlaamse Executieve niet: „De Vlaamse overheid staat constructief tegenover een samenwerking met de andere Gemeenschappen en Gewesten in ons land...” en verder „**Dezelfde** gedragslijn zullen wij volgen voor de beveiliging van onze territoriale integriteit. De in 1962 vastgelegde taalgrens is in de gefederaliseerde opbouw van België ook een politieke grens geworden. Wij beschouwen de grenzen van het Vlaams Gewest als onkreukbaar, definitief en derhalve onbespreekbaar. Zij zijn een fundamenteel element van onze autonomie.”

Op geen enkel ogenblik is er dus sprake van een fier en trots terug eisen van de Vlaamse gebieden welke we door eigen schuld en schande bij vorige onderhandelingen lieten verloren gaan voor Vlaanderen, welke ons door de Walen ontstolen werden. Op geen ogenblik is er ook maar ergens sprake van een noodzakelijke heroveringspolitiek met betrekking tot Komen, Moeskroen, Overmaas, enzovoort. Ja, we hebben het wel gehoord: „De Vlaamse Raad, die door zijn samenstelling optreedt als de politieke emanatie van het Vlaamse Volk, zal ongetwijfels ter zake zijn fundamentele opties autonoom bepalen. Bij de bespreking van deze fundamentele opties in de Vlaamse Raad, zal de Vlaamse Regering een actieve rol spelen. Zij zal in het Over-

legcomité Regering-Executieven de gemeenschappelijke Vlaamse stellingsnamen ten opzichte van de Nationale Regering en de andere executieven verdedigen.” Maar op geen enkele manier horen wij gewagen dat er voor ons Vlamingen maar één „Nationale Regering” is, namelijk de Nationale Regering van Vlaanderen en geen andere. Op geen enkel ogenblik horen wij gewagen dat de Vlaamse Executieve nu eindelijk eens de trotse eis stelt dat het eens en voorgoed gedaan, amen en uit moet zijn met het jaarlijks overhevelen van miljarden en miljarden Vlaams geld naar de onverzadigbare Waalse slokop.

De ondergeschiktheid blijft als een kwalijke en ontuitwisbare smet kleven aan de Vlaamse Executieve en, wanneer de Vlaamse Raad daarmee zou instemmen, meteen ook aan de Vlaamse Raad zelf. Ja, we horen wel zeggen: „Een diepgaande staatshervorming moet ons grotere mogelijkheden bieden om deze vooraanstaande plaats te bevestigen en verder te ontwikkelen” en we horen ook nog zeggen: „**Wij** hebben daarvoor ongemeen sterke troeven.” Maar de Vlaamse politici die de Vlaamse Executieve vormen en ondersteunen laten het daarbij. Nooit hebben deze politici de moed gehad en ook vandaag heeft evenmin de Vlaamse Executieve de moed om deze „sterke troeven” doodgewoon uit te spelen, zonder enig gevaar, zonder enige schroom, zonder enige vrees uit te spelen.

Ik verwijt de Vlaamse Executieve het onbenut laten van Vlaanderens sterke troeven. Ik verwijt de Vlaamse Executieve Vlaanderens politieke sterke troeven **weg** te moffelen en zo een Vlaamse onmachtsverklaring af te leggen.

In plaats van deze onmachtsverklaring moet een verklaring van Vlaamse machtswil komen.

In plaats van deze onmachtsverklaring moet een verklaring van Vlaamse kracht komen.

In plaats van deze onmachtsverklaring houd ik hier — maar helaas waarschijnlijk tevergeeft — een plei-

Dillen

dooi voor Vlaamse fierheid, voor Vlaamse trots

In plaats van deze onmachtsverklaring houd ik hier een pleidooi voor Vlaamse arrogantie en ik voeg eraan toe dat, zolang het kader van de Belgische Staat nog bestaat, onze Vlaamse arrogantie ten minste zo groot moet zijn als de Waalse arrogantie.

In plaats van deze onmachtsverklaring houd ik een pleidooi voor Vlaamse heerschappij. Een heerschappij welke geen Vlaams recht beknut wil zien.

Een heerschappij welke geen Vlaams recht onverwezenlijkt laat.

Een heerschappij welke geen genoeg neemt met een karikatuur van een eigen gezag, doch het volle pond opeist.

Een heerschappij welke geen genoeg neemt met een Executieve doch een échte regering voor Vlaanderen opeist met bevoegdheid op alle gebied.

Een heerschappij welke geen genoeg neemt met kruimeltjesmiddelen toegekend met mondjesmaat doch beschikt over alle Vlaamse middelen zonder enige beperking.

Een heerschappij welke geen vrede neemt met een Vlaams Gewest of Vlaamse Gemeenschap of om het even welke rompstaat doch opeist het volwaardige en volle staatsgezag van een echt onafhankelijke Vlaamse staat voor de Vlamingen die, eindelijk zegevierend verlost van alle communautaire twisten, eindelijk zegevierend verlost van de Vlaamse Beweging, samen met de andere volken van Europa de uitdaging van de 21e eeuw aankunnen.

Daarom weigeren de Vlaams Blok-mandatarissen de onmachtsverklaring van de Vlaamse Executieve hun vertrouwen.

Ik wil er ten slotte aan toevoegen dat mijn twee Vlaams Blok-collega's neen zullen stemmen. Ik zal me, in afspraak met de heer Van Wambeke,

onthouden. Ik wens te onderstrepen dat dit een louter hoffelijkheidsgebaar is. Ik stel vast dat tien jaar geleden, wanneer ik parlamentslid werd, dergelijk hoffelijkheidsgebaar algemeen in zwang was, maar de jongste jaren meer en meer plaats maakte voor politieke nijdasserie, met als gevolg het pijnlijk en zielig vertoon enkele dagen geleden in de Senaat waar men een ernstig ziek senator liet komen omdat het op zijn stem aankwam. Ik wens te beklemtonen dat ook bij de scherpste politieke tegenstellingen zoiets ons allen verlaagt. Daarom zal het Vlaams Blok zijn menselijke afspraakpolitiek bij stemmingen in de mate van het mogelijke doorzetten. **(Applaus bij het Vlaams Blok)**

De Voonitter : De heer Van Hecke heeft het woord.

De heer J. Van Hecke (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, waarde collega's, ik zal mijn uiteenzetting in dit debat beperken tot één bepaald luik van het Regeerakkoord met name het luik „Welzijnszorg en Gezondheid”. Tot onze grote tevredenheid behoort dit luik voortaan tot de bevoegdheid van één en dezelfde Gemeenschapsminister.

Het verheugt ons dat zowel bij de verdeling van de bevoegdheidspakketten als in de beleidsintenties zelf de wil tot uiting is gekomen om een globaal, een gecoördineerd beleid inzake Welzijns- en Gezondheidszorg te voeren.

Mijnheer de Voorzitter, verheugend is vooral dat in het nieuwe Regeerakkoord zeer veel aandacht wordt besteed aan deze beleidssector waaraan trouwens, laat ons dat niet vergeten, bijna een kwart van de Vlaamse begrotingsmiddelen wordt besteed. Dit is overigens volkomen terecht want het is hier dat op directe wijze gestalte wordt gegeven aan de solidariteit.

In het Regeerprogramma wordt sterk de nadruk geleg op de economische betekenis van de Welzijns- en de Gezondheidssector, op de rationele besteding van de middelen, op de noodzaak van een functionele kostenbe-

waking. Gelet op de problematische positie van de overheidsfinanciën is een zorgzaam beleid inderdaad aangewezen, maar dat betekent daarom nog niet dat de financiële middelen voor deze sector zouden mogen worden ingekrompen, wel integendeel. Zolang blijkt dat nog veel reële noden en behoeften onbeantwoord blijven, zolang niet iedereen in onze samenleving over maximaal gelijke kansen beschikt, zolang zullen wij niet aanvaarden dat er wordt geknaagd aan de omvang van het bestaande zorgverleningspakket.

Wat de gezins- en welzijnszorg betreft vragen wij met aandrang dat het beleid van Minister Steyaert consequent zou worden verder gezet. Niemand kan ontkennen dat mevrouw Steyaert een haast onuitwisbare stempel heeft gedrukt op deze sector. Met grote hardnekkigheid heeft zij een echt christen, democratisch beleid gevoerd met een prioritaire aandacht voor de kansarmen en voor groepen met bijzondere problemen, een beleid waarin de rol van het gezin en van het vrije initiatief ten volle werden erkend, een beleid waarbij ook voortdurend nieuwe accenten werden gelegd in functie van nieuwe noden en behoeften.

Met genoeg stellen wij vast dat de vier belangrijke pijlers, waarop het Welzijnsbeleid naar onze overtuiging moet steunen, geëxpliciteerd worden in de tekst van het Regeerakkoord.

Ten eerste, het stimuleren van de thuiszorg en het verstevigen van de gezinsverbanden.

Mijnheer de Voorzitter, onze stelling is en blijft dat mensen zolang mogelijk in hun vertrouwd milieu moeten kunnen blijven. Vandaar dat het beleid in eerste orde moet gericht zijn op de ondersteuning en de versterking van de zelfredzaamheid en de draagkracht van het gezin. Dat impliceert vooral dat formules van zelfstandig en begeleid wonen worden uitgebouwd en dat er een duurzame regeling tot stand komt die de leefbaarheid en de toekomstkansen van de diensten Gezins- en bejaardenhulp verzekert.

Ten tweede, het bevorderen van de tewerkstelling in de non-profit sector.

Van Hecke

De kern van de Gezondheids- en Welzijnszorg is de dienstverlening van mensen aan mensen.

De noodzakelijke rationalisering en automatisering kunnen niet voorbijgaan aan dit essentieel gegeven. Er moet dus voldoende personeel beschikbaar zijn. Dit personeel moet een aangepaste opleiding hebben genoten en voldoende motivering bezitten. De chronische werkoverbelasting in vele instellingen en extra-murale diensten wijst op een duidelijke behoefte aan verantwoorde additionele tewerkstelling, vooral met het oog op de verhoging van de kwaliteit en van een persoonsgerichte dienstverlening. Meer in het bijzonder — en hier sluit ik mij graag aan bij collega Denys — vragen wij dat sommige maatregelen ter bevordering van de werkgelegenheid niet beperkt zouden blijven tot de ziekenhuissector of tot nationale sectoren, maar ook tot andere sectoren, ondermeer tot de sector welzijns- en gezondheidszorg, zouden worden uitgebreid. Ik denk bij voorbeeld ook aan een soort Vlaamse Maribel-operatie.

Derde centrale pijler van het welzijnsbeleid is een planmatige aanpak ervan.

Mijnheer Denys, ofschoon ik mij zeer goed kan voorstellen dat sommigen, om louter ideologische redenen, het begrip „planning” uit hun woordenschat hebben geschrapt, hechten wij heel wat belang aan de idee van de generieke welzijnsplanning. Dit idee werd door mevrouw Steyaert geconcipieerd.

Concreet rekenen wij erop dat de coördinerende rol van de provinciale welzijnscommissies, waarbinnen de verschillende welzijnsregio's volwaardig aan bod komen, zou worden bevestigd.

Een vierde pijler is dat wij in het welzijnsbeleid voldoende aandacht en ruimte wensen te creëren voor bijzondere problemen, ondermeer voor de bejaarden, de gehandicapten, migranten, voor de bijzondere jeugdzorg, de vluchtelingen en ex-gedetineerden.

De integratie op basis van evenredigheid, moet hierbij het centrale objectief zijn. Sta mij toe bondig enkele van onze voornaamste bekommernissen inzake het bejaarden-, het gehandicapten- en het migrantenbeleid te schetsen.

Wat het bejaardenbeleid betreft, stel ik u wij dat gezien de verwachte toename van het aantal zwaar zorgbehoevende bejaarden, de verdere uitbouw van een gedifferentieerd voorzieningennet op het vlak van huisvesting en verzorging, hoe dan ook een belangrijke noodzaak is.

Ik kan mij niet van de indruk ontdoen dat de gevolgen van de snelle veroudering van onze bevolking al te vaak als een probleem voor de toekomst wordt voorgesteld, terwijl wij er hier en nu ten voile worden mee geconfronteerd.

Naar mijn mening wordt ook in dit Regeerakkoord, de problematiek in verband met de vergrijzing van de bevolking, onvoldoende ingeschat. In dit verband wens ik even te blijven stilstaan bij wat ik persoonlijk als één van de grootste problemen in de welzijns- en gezondheidszorg beschouw, met name de betaalbaarheid van de thuiszorg, de betaalbaarheid ook van de instellingenzorg, de betaalbaarheid voor de samenleving en vooral de betaalbaarheid voor de bejaarden, voor de zorgbehoevende zelf.

De uitbreiding van het aantal RVT-bedden is een goede zaak en wij staan daar ook achter. Beseffen wij echter wel dat veel bejaarden niet over de vereiste 30 of zelfs 40.000 frank per maand beschikken om het verblijf in een rust- en verzorgingstehuis te betalen?

Mijnheer de Voorzitter, ik geloof dat wij ons ernstig moeten bezinnen over het profiel van de bejaarde in onze samenleving enerzijds en over de kost van de maatschappelijke opvang anderzijds. Deze basisinformatie is een conditio sine qua non om een efficiënt bejaardenbeleid te kunnen voeren. Ik vrees anders dat men vroeg of laat voor grote en zeer onaangename verrassingen zal komen te staan.

Wat de gehandicaptenzorg betreft, huldigen wij hetzelfde principe. De gehandicapten moeten zich zo mogelijk kunnen handhaven in hun eigen milieu. De klemtoon moet dan ook liggen op een voorzieningennet van semi-residentiële en ambulante voorzieningen zoals diensten voor begeleid wonen en opvoedingsbijstand voor ouders door thuisbegeleidingsdiensten.

Op het vlak van de structuren, verheugt de — ik zou bijna zeggen : eens te meer in het vooruitzicht gestelde — oprichting van een Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap ons. Het is logisch dat met het communautariseren van de nationaal gefinancierde voorzieningen, waarvan wij voorstander zijn, de overeenkomstige middelen moeten worden overgedragen naar de Gemeenschappen.

Minister G. Geens : Ik doe u opmerken dat voor het Vlaams Fonds een decreet werd goedgekeurd in de Vlaamse Regering. Het is dus niet zomaar : „in het vooruitzicht gesteld.”

De heer J. Van Hecke : Naar het decreet, dat zich volgens mij nog steeds bij de Raad van State bevindt, wordt in het Regeerakkoord niet uitdrukkelijk verwezen. Dat is wellicht een vergetelheid. Ik meen dat het de bedoeling is om het decreet opnieuw in te dienen.

Wat het migrantenbeleid betreft: kan ik bondig zijn omwille van de ruime aandacht die hieraan in de tekst van het Regeerakkoord wordt besteed. Het lijkt mij een uitstekende passus te zijn.

Ik wil er alleen maar aan herinneren dat de CVP achter het decreet-Dhoore blijft staan. Dat decreet beoogt een voorafgaande toewijzing van een procentueel bedrag van het Gemeentefonds ter bevordering van een positief gemeentelijk migrantenbeleid. Wij dringen erop aan dat dit decreet zo snel mogelijk in de Vlaamse Raad wordt goedgekeurd en dat men zich niet uitput in eindeloze discussies over de bevoegdheid van een commissie.

Van Hecke

Voor ik het hoofdstuk welzijn afrond, zou ik willen stellen dat wij minder gelukkig zijn met wat er in de tekst over het OCMW wordt gezegd, of liever over wat er niet wordt gezegd. Het OCMW wordt in de tekst van het Regeerakkoord nogal ongelukkig gerubriceerd, namelijk onder het hoofdstuk „andere aandachtspunten”. Het OCMW had wellicht een andere plaats verdiend.

Belangrijker dan de plaats is uiteraard de inhoud, dus wat er precies over het OCMW wordt gezegd. Ik meen dat de OCMW's een sleutelpositie bekleden in het lokale welzijnsbeleid, vooral op het vlak van de armoedebestrijding. Aangezien het armoedebeleid per definitie multidimensioneel is, heeft de Executieve ook hier een belangrijke rol te vervullen. Het gaat niet op dat men het armoedebeleid per definitie beschouwt als een exclusieve aangelegenheid van de nationale Regering. Het is belangrijk dat men het nationale en het gemeenschapsbeleid zo veel mogelijk op elkaar afstemt en dat de Gemeenschap een grotere coördinatie van het armoedebeleid nastreeft.

Tot slot wil ik iets zeggen over het andere belangrijke luik : de gezondheidszorg. Namens mijn fractie wil ik mijn tevredenheid uitspreken over de klemtoon die in het Regeerprogramma wordt gelegd op de verdere ontwikkeling van de preventieve en de eerstelijnsgezondheidszorg. Het belang dat men beweert te hechten aan de plaats van de preventieve gezondheidszorg en de extra-murale dienstverlening moet echter zo snel mogelijk worden vertaald in concrete beleidsmaatregelen en in een consequente financiering. Wij hopen dat de samenwerking zowel tussen de diensten onderling als met de intramurale sector verder zal worden ge-

stimuleerd. Met betrekking tot de intramurale sector is de CVP voorstander van het invoeren van een rustpauze die moet toelaten dat het gevoerde beleid van vrijwillige afbouw grondig wordt geëvalueerd.

Belangrijke elementen in deze evaluatie zijn ongetwijfeld : de tijd die de betrokken instellingen krijgen voor de omvorming en het mogelijk cumulatief effect van de diverse maatregelen op het individuele ziekenhuis.

Ten slotte zou ik bijzonder uw aandacht willen vragen voor een voornaam deelsector, met name deze van de geestelijke gezondheidszorg waar momenteel verschillende initiatieven naast elkaar bestaan zonder enige vorm van ordening. Ik denk aan polyklinische praktijken, privé-praktijken van psychiaters, ambulante nazorg vanuit de instellingen en ook aan de diensten voor geestelijke gezondheidszorg, om nog te zwijgen van allerlei therapeuten. Wij staan voor de vraag of men de diensten voor geestelijke gezondheidszorg al dan niet nog een eerlijke kans wenst te geven.

De jongste jaren is de financiering van deze diensten administratief en budgettair verworden tot een ware puinhoop. Ik geef grif toe dat inmiddels met een voorlopige regeling een sanering werd ingeluid, maar een eerlijke ontwikkelingskans zal men deze diensten slechts geven wanneer men een nieuw reglementair statuut uitwerkt waardoor de structuur en de financiering beter worden afgestemd op de vernieuwde takeninhoud.

Samenvattend en tot besluit kan ik zeggen dat de CVP-fractie van oordeel is dat de welzijns- en gezondheidssector blijvend over voldoende middelen moet beschikken om beleidsmatig concreet gestalte te kunnen geven aan de solidariteitsgedach-

te die wij als christen-democraten hoog in ons banier dragen. Bezuinigingsmaatregelen in het kader van de overheidsfinanciën die onafwendbaar zijn, mogen niet worden gebruikt als instrumenten om vanuit een bepaalde politieke visie het maatschappelijk belang van de sociale gezondheidszorg af te bouwen. Aangezien de bekommernis voor het gezin, de erkenning van het vrij initiatief, de prioritaire aandacht voor de maatschappelijk zwakken en de bevordering van de tewerkstelling de rode draad vormen die doorheen het hoofdstuk Welzijn en Gezondheid van het Regeerakkoord loopt, staan wij ten volle achter de inhoud van deze tekst. Wees ervan overtuigd, mijnheer de Voorzitter, van de Vlaamse Executieve, dat u bij de concrete uitvoering van deze beleidsopties — want daar is het om te doen — in onze fractie een zeer enthousiaste bondgenoot zal vinden. **(Applaus bij CVP en PVV)**

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor deze voormiddag.

Wij komen deze namiddag om 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

— De vergadering wordt gesloten 12.30 uur.
